

MASKVA NEMOKĖS SKOLŲ JUNGTT. TAUTOMS

ŽINIOS IŠ OKUPTOS LIETUVOS

Paula JAV vyriausybė

Ryšium su Philadelphia miesto federalinio teismo padarytu nutarimu suteikti JAV pilietybę A. Impulieviciui (Impulionui) Sovietijos ir ypač okupuotos Lietuvos spaudoje paskelbta visa eilė pikty straipsnių, nukreiptų prieš JAV, jos vyriausybę. Pastaruoju metu JAV vyriausybė ar jos politika net suplakama su vad. rasistiniais ar dešiniųjų - radikalių sluoksniais. "Tiesa" vedamajame str. (nr. 49, vas. 27) pažymėjo, kad kai kurie "žmonės JAV skleidžia nacizmą arba žiūri pro pirštus į jo skleidimą, įnirtingai priešingai taikos judėjimui, skleidžia rasizmą, kursto karinę isteriją, kiršina prieš Kubą ir ragina įsiveržti į ją. Jiems tenka atsakomybė už prezidento Kennedžio nužudymą... Philadelphia federalinis teismas išreiškė šių sluoksnių nuotakas ir nusistatymus...". Kitoje vietoje partinis dienraštis nurodė, kad "milijonams amerikiečių... tai puolimas prieš demokratiją, prieš JAV konstituciją, prieš žmoniškumą... JAV prestižas smunka..." Komunistai net kišasi į JAV vidaus reikalus, reikalaudami, kad teismo nutarimas būtų pakeistas. Kai kuriuose miestuose įvyko mitingai.

Toje pačioje "Tiesoje" piktinasi, kad JAV lauziančios tarptautinius susitarimus, nacinių laikų įvykiams nušviesti paskirtas net visas puslapis (antraštė — "Amerikos gėda"), skelbti A. Venclovas, T. Tilyvių ir kt. protestai. "Tiesa", "Koj. Tiesa" ir kt. aprašė New York'e vasario 27 d. įvykusį mitingą "Diplomat" viešbutį. Mitingą organizavo "nacionalinis kovos prieš nacinius nusikaltėlius ir nacizmą Amerikoje komitetas". Mitinge reikalauta JAV-ems prisidėti prie genocido konvencijos... aišku, nutylint didelius ne tik nacijų, bet ir pačių komunistų genocidinius nusikaltimus. Tass telegramoje iš New York'o pasigirta, kad "gerai žinomi" JAV-se gyvenančių ir ten globojamų hitlerininkų adresai. Kaip žinoma, minėtam komitetui priklausė ir mitingus JAV miestuose organizuoja daugiausia komunistiniai šalininkai. Jų nuovoką liudija kad ir tai, kad Tasso žinioje kelių JAV-se gyvenančių "hitlerininkų nusikaltėlių" sąrašą nurodėta ir "Lietuva patriotų budelis Jurgis Bobelis — dabartinė gyvenamoji vieta — Dorchester, Mass.". Yra žinoma, kad J. Bobelis ne tik negyvena nurodytoje vietoje, bet jo nėra ir gyvųjų tarpe. (E)

Ivairiasių tautybių darbininkai

"Liaudies ūkio" žurnale (nr. 2) istorijos m. kand. K. Surlbio str. apie "Respublikos darbininkų klasės struktūros kokybinius pakitimus" paskelbti duomenys apie Lietuvos pramonės bolševikmečio metu įsigalėjusį vad. daugianacionališkumą pramonėje. Žurnalas pripažino, kad "ypač daug įvairių tautybių žmonių įsiliejo į darbininkų klasės gretas pokario metais". Nepažymėdama, kad Lietuvon atgabenta daug rusų ir kt. darbininkų, tariamai nepakeičiamų "specialistų", žurnalas ramina skaitytojus, pastebėdama, kad pagrindinę darbininkų dalį sudarą Lietu-

vių tautybės žmonės.

1959 m. gyventojų surašymo duomenimis Lietuvoje veikiančios pramonės darbininkai pagal tautybę pasiskirstė taip: lietuvių buvo 69% visų darbininkų, rusų — 15%, lenkų — 9.5%, baltarusių — 3%, žydų — 1.5%, kitų tautybių darbininkų — 2%. Iš kitų tautybių darbininkų paminėti dar gruzai, latviai ir "daugelis kitų" tautybių darbininkų. "Liaudies ūkio" duomenimis 1963 m. birželio 1 d. lietuvių tautybės darbininkų skaičius nežymiai pakilęs — jis sudarė 71.5% visų pramonės darbininkų skaičiaus (1961 m. darbininkų ir tarnautojų pramonėje buvo 235 tūkst., tik darbininkų — 195 tūkst.). (E)

Rusų knygos sukaktis

Ryšium su rusiškos knygos 400 metų sukaktimi, Lietuvoje paskelbta visa eilė straipsnių, o kovos 3 d. Vilniuje resp. bibliotekos rūmuose įvyko iškilmingas minėjimas. Čia dalyvavo Sniečkus, Paleckis ir kiti partijos ir valdžios pareigūnai. Buvo surengta knygos ir plakato paroda. "Tiesoje" (nr. 51, vas. 29) A. Anuškinas pažymėjo, kad dar 1925 m. baltarusių humanistas švietėjas Fr. Skorina išleides pirmąją spausdintą knygą "Apostol". Minėjime Valst. spaudos komiteto pirm. F. Bieliauskas nurodė, kad "Apostol" prieš 400 m. užbaigęs spausdinti Maskvos spaustuvininkas Ivanas Fedorovas ir jo vardas brangus Lietuvai, nes šio padėjėjas P. Mstislavec Vilniuje atkūręs Skorinos įsteigtą spaustuve. Minėjime teko aiškinti, kad Fedorovas nebuvo religinių knygų skleidėju. O "Tiesoje" Anuškinas pažymėjo Vilniaus — 16-17 amž. buvusio spaustuvininkų centro reikšmę — čia turėjusios įtakos Vilniuje sukoncentruotos žymios lietuvių, rusų, ukrainiečių, baltarusių ir vėliau lenkų inteligentijos jėgos. Visas minėjimas bei spaudoje skelbta medžiaga turėjo tikslą: pabrėžti tariamai glaudžius lietuvių knygų spausdinimo 16-17 amž. ryšius su Maskvos tradicijomis, atseit lietuvių saitus su slavų tautomis.

Čia tenka priminti, kad pagal lietuvių istorikų ir bibliografų prof. Vaclo Biržiškos, prof. Z. Ivinskio ir kt. medžiagą Lietuviškoje enciklopedijoje (1 ir 8 tomuose, Lietuvių Enc. I, 6 ir 28 tm.) Fedorovas, nors ir laikomas pirmuoju Rusijos spaustuvininku, tačiau jis buvo Mstislaveco mokiniu, bet ne atvirkščiai, kaip kovo 3 d. Vilniuje teigė F. Bieliauskas. Maskvoje sumanius steigti pirmą spaustuve iš Lietuvos buvo atkvieistas spaustuvininkas Petras T. Mstislavec, Vilniaus spaustuvininko Pr. Skorinos mokiny. Cerkvės dja-konas, dabar Sovietijoje garbinamas Fedorovas virto Mstislaveco mokiniu ir jie Maskvoje 1563-1964 atspausdino "Apostol" (Apaštalo) knygą. Tačiau "Apostol" pirmoji laida jau buvo atspausdinta Vilniuje 1525 m. kovo mėn. ir tai buvo pirmoji išleista knyga ne tik Vilniuje, bet ir apskritai Lietuvoje. Tą "Apaštala" Vilniuje išleido ir atspausdino gudų gydytojas, šv. Raštų knygų leidėjas, Prahoje ir Vilniuje buvęs spaustuvininkas Pranas Skorina. Taigi, Lietuvoje pirmoji knyga išleista

Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius nuo Kennedžio laiku Pierre Salinger (dešinė) užleido vietą senam Johnsono pagalbininkui George Reedy (kairė), o pats išvažiavo į Kaliforniją rungtis su kitais demokratais dėl nominavimo į senatą.

BOKSO ČEMPIONAS NETINKA ARMIJAI

Cassius Clay per kvailas, kad tiktų kraštui ginti?

WASHINGTONAS, D. C. — Žmogus, kuris turi stipriausią kumštį pasauly, sunkauso svorio bokso čempionas Cassius Clay, 22 metų amžiaus, atrodo, kad kam kam, o kariuomenei tikrai tiktų. Bet armija, du kartus "išgaminavusi", paskelbė, kad jis netinka armijos tarnybai dėl menko proto išsivystymo.

Nutarimas sukėlė vieniems juoko, kitiems pasipiktinimo. Prieš keletą metų profesionali rado savo buvusį studentą, matematikos genijų, besuktant kapeivinėse bulvėse. Yra ir daugiau ūkiškų darbų armijoje, prie kurių pristato aukštos inteligencijos jaunuolius, dažnai atplėtus nuo studijų universitetuose arba svarbių darbų laboratorijose. Kongreso karinių reikalų komiteto narys Samuel Stratton (dem., N. Y.) pareiškė apgailestaviną dėl tokių armijos išvadų. Jis sakė, kad pasaulinis bokso čempionas parodęs žvalumo daugelį kitų sričių.

Bulvėms skusti visad tiktų

Kitas kongreso atstovas, William Ayers (resp., Ohio), prisiminęs II pasaulinį karą, kada jis buvo pašauktas eiliniu į armiją, pasakojo: "Jei aš būčiau neišlaikęs egzaminų iš matematikos (Cassius Clay neišlaikęs aritmetikos egzaminų), aš būčiau vistiek dar tikęs bulvėms skusti, kaip aš ir tikau pirmuosius du mėnesius armijoje. Kiekvienas, kuris gali suduoti tokius smūgius, kaip Cassius Clay, gali susidoroti su bulve, pasiėmęs peilį".

Dar kitas kongresmanas, Cornelius Gallagher, (dem., New Jersey), buvęs kuopos vadu Korėjos kare, pasakė: "Aš Cassius Clay vietoj užsigaučiau ir reikalaučiau priimti į armiją išimties keliu. Nežiūrint mokyklinio išsilavinimo trūkumo, Clay yra ypatingas fizinės jėgos pavyzdys ir parodo aštrų protą".

Cassius Clay, kuris dabar save vadina Muhammed Ali (kaip negrų "juodųjų musulmų" religinės-rasinės sektos narys), dėl to neužsigavo. Jis ruošiasi kelionei po pasaulį ir naujoms rungtynėms, kurios jam duos vėl \$1 mil. pajamų.

39 metais anksčiau kaip Rusijoje — Maskvoje. Atrodo juokas per buvusius minėjimus dėtos pastangos aiškinti, kad visi tie spaustuvininkai neleidę religinio turinio knygų. (E)

Haitis gaus iš JAV \$2,360,000 paskolos

Nusistatymas prieš diktatorių Duvalier palieką koks buvęs

WASHINGTONAS, D. C. — Tarpamerikinio ekonominio ugdymo bankas nutarė suteikti Haičio respublikai \$2,360,000 paskolos, numatytos svarbiame vandens projekte.

Valstybės departamentu atstovai paaikšino, kad Washingtono vyriausybės nusistatymas prieš diktatorių Duvalier nepasikeitė. Praeitais metais gegužės 15 dieną, kada pasibaigė Duvalier prezidentavimo terminas, jis pasiskelbė diktatorium. Prezidentas Kennedy buvo suspendavęs diplomatinis santykius ir ekonominę paramą. Diplomatiniai santykiai buvo atstatyti, pamačius, kad Haičio sukilėliai, remiami Dominikonų demokratinės vyriausybės, negalės diktatoriaus nuverst.

Netrukus buvo nuverstas ir Dominikos demokratinė vyriausybė (prezidento Juan Busch), po 7 mėnesių gyvavimo. Įvyko perversmų ir kitose Lotynų respublikose (Ekvadore, Peru, Hondure). Pastarosiomis dienomis Washingtone daug kalbama apie Thomo Manno (Lotynų Amerikos reikalų psekretoriaus) "doktriną": mažiau jaudintis dėl perversmų ir diktatorių Lotynų Amerikoje negu jaudintis Kennedžio laikais.

W. Reuther kovos už atlyginimo pakėlimą

Automobilių gamintojai turės duoti daugiau nuo savo pelnų

ATLANTIC CITY. — Automobilių darbininkų unijos vadovas Walter Reuther yra nusistatęs iškovoti dar geresnes darbo sąlygas savo unijos nariams per derybas su automobilių kompanijomis.

Jis reikalauja padidinti pensijas, kad daugiau darbininkų anksčiau pasitrauktų iš darbo ir užleistų vietas jauniems darbininkams. Reikalavus ir didesnio atlyginimo pinigais, kad pakeltų darbininkų perkimo pajėgumą.

Derybos prasidės liepos 1 d.

Unijos derybos su kompanijomis (pirma su General Motors) dėl naujos darbo sutarties prasidės liepos 1 dieną. Nedelsiant bus pradėtos derybos ir su Fordu bei Chrysleriu, nes su viensais "trim didžiaisiais" darbo sutartis baigiasi rugpjūčio 31 d. Su American Motors Corp. sutartis baigiasi spalio 16 d.

Walter Reuther griežtai smerkė unijos suvažiavime automobilių kompanijų "pakvaišusį" pelno troškimą, bet priminė, kad dėl didelio pelno unija šią vasarą išsikovo geresnį atlyginimą.

Automobilių kompanijų pelno troškimas ir unijos reikalavimas perleisti darbininkams didesnę pelno dalį sudaro vyriausybei didelį rūpestį kaip prilaikyti kainas ir algas tame pačiame lygy. Prez. Johnsonas prašė didžiuosius automobilių karalius pasitenkinti mažesniu pelnu, atpiginti automobilius, kad Reutheris su savo unija nebeturėtų pagrindo reikalauti atlyginimo padidinimo.

Beje, pelno troškimas yra toks natūralus kapitalistinėje sistemoje, kad Johnsono prašymas liko "pelikano šauksmu tyruose".

Phil Burselson, vienas iš kelių Jack Rubio advokatu, įteikia prašymą persvarstyti bylą, nes joje buvusios padarytos 182 klaidos ir neteisingi nuėjimas mirties bausme Oswaldio žudikas.

SOVIETAM NEPATINKA JV PATARIMAS ATIMTI UŽ MOKESČIUS TEISĘ BALSUOTI

Iširsianti pasaulinė organizacija, sako jū misija

NEW YORKAS. — Sovietų Sąjungos misija Jungtinėse Tautose pagrasė išstoti iš organizacijos narių, jei pilnatis susirinkimo būtų pritarta Amerikos ir jos bloko narių reikalavimui atimti teisę balsuoti toms valstybėms, kurios nėra sumokėjusios mokesčių.

Sovietai atidavė sužeistąjį lakūną

Padidėjo viltis, kad ir kiti du amerikiečiai bus paleisti

VIESBADENAS, Vakarų Vokietija. — Šeštadienį amerikiečiai parsigabeno iš komunistų ligoninės Magdeburge, Rytų Vokietijoje, aviacijos leitenantą Harold Welch, 24 metų iš Detroito. Jis buvo vienas iš trijų lakūnų, numuštų prieš 12 dienų, nuklydus jiems nuo kelio ir patekus į komunistų erdvę.

Leidžiantis parašytu leit. Welch nusilaužė koją ir ranką. Buvo paguldytas raudonosios armijos ligoninėn, kur jį praeitį savaitę tris kartus aplankė JAV aviacijos gydytojai.

Paleidus sužeistąjį lakūną, padidėjo viltis, kad Sovietai paleis ir kitus du: kpt. David Holland, iš Holland, Minn., ir kpt. Melvin Kessler iš Philadelphiajos.

Komunistai juos vadino šnipais ir grasė suruoti jiems teismą. JAV pastarosiose notose įspėjo, kad santykiai, ateities bendradarbiavimas nukentės, jei nebus tučtuojau paleisti visi trys lakūnai.

JAV gražins Kubai lėktuvą ir lavoną

Helikopterio mechanikas taipgi galės važiuoti namo

WASHINGTONAS, D. C. — JAV painformavo Castro valdžią per šveicarijos ambasadorių, kad nušautasis helikopterio pilotas ir mechanikas bus nugabenti į Havaną Amerikos lėktuvu, kaip tik bus gautas leidimas lėktuvui nusileisti.

Dėl helikopterio gražinimo, o taip pat dėl dviejų kitų lakūnų išdavimo, Castro valdžia turės per Čekoslovakijos ambasadą kreiptis į Amerikos teismą. (Diplomatinis santykius nutraukus, Amerikai Kuboje atstovauja šveicarija, Kubai Amerikoje — Čekoslovakija).

Du kubiečiai nori pasilikti

Helikopterį Kuba atgaus be didelio vargo, tačiau neatrodo, kad Amerika išduotų tuos du Kubos karininkus, kurie nušovė juos helikopterio pilotą ir atskrido penktadienį į Key West, Fla. Nušautasis pilotas nenorėjo skristi į Floridą, kaip kad reikalavo anie du Kubos karininkai. 17 metų helikopterio mechanikas paprašė gražinti jį namo.

Abu sąmokslininkai, kurie prašo leidimo apsigyventi Amerikoje, yra 20 metų amžiaus, save vadina kapitonais. Tokio pat amžiaus buvo ir pilotas, kurį jie nudėjo 5 šūviais.

— Musulmonų-hindusų religinėse kovose Indijoje žuvo 138 žmonės. (E)

Šitoks veiksmas galėtų nuvesti į Jungtinių Tautų organizacijos likvidavimą, pasakė Sovietų delegatūros memorandume, kuris buvo išsiuntinėtas JT delegatams.

Sovietai skolingi \$52 mil.

Tarp Jungtinių Tautų 19-kos skolininkų Sovietai yra didžiausi. Jie nėra sumokėję \$52 milijonų, uždėtų JT pilnatis susirinkimo tokiems ekstra uždaviniams, kaip taikos armijos išlaikymui Kongo, Gazoje (Izraelio-Egipto pasieny).

Sovietų pavyzdžiu seka beveik visi jų satelitai. Yra ir antrojo pusė, tarp vadinamųjų laisvojo pasaulio tautų, nesumokėjusių mokesčių: Tautinė Kinija, nemaža Lotynų Amerikos respublikų, ir net Prancūzija. Ji atsisako mokėti savo dalį JT armijos išlaikymui Kongo.

Gali atimti teisę balsuoti

JT įstatų 19-me straipsny nusakyta, kad nariai, atsilikę dvejetą metų nuo mokesčių mokėjimo, gali netekti balsavimo teisės, kas reikštų pašalinimą iš tikrųjų narių.

Ne vien Sovietai su savo sateliais bet ir Prancūzija aiškina, kad minėtas straipsnis kalba tik apie einamųjų nario mokesčių mokėjimą, bet ne apie ekstra išlaidas, kurias uždeda JT pilnatis susirinkimas.

Buvo kreiptasi į tarptautinį teismą Haagoje ir ten buvo pareikštas patarimas, jog JT nariai turėtų mokėti ne vien hegumuosius, nuolatinius mokesčius, bet ir visas kitas išlaidas.

Anglai pataria pasitenkinti nors \$8 mil. skolų išreikalavimu iš Sovietų, kad tik jie nepabėgtų iš JT narių.

Nauja byla Klaipėdoje

Pagal Lietuvoje leidžiamą spaudą ir Vilniaus radiją, kovo 5 d. Klaipėdoje prasidėjusi nauja "fašistinių budelių" byla. Septyni kaltinamieji, pagal "Tiesą" (nr. 56, kovo 6) kaltinti Skuodėje ir Dimitrave nužudę daugiau kaip 1,200 "tarybinių žmonių". Juos organizavęs ir jiems vadovavęs Skuodo gimnazijos kapelionas Lionginas Jankauskas. Teisiamųjų suole buvo šeši kaltinamieji: Albinas Meidus, Jurgis Embrasas, Kazys Vyšniauskas, Aleksandras Bričkus, Jonas Mockus ir Liudas Kniupis. Panašiai kaip ir kitose panašiose bylose, septyntoji kėdė buvo tuščia ir ji anot "Tiesos" "palikta galvažudžių vadeivai, kuris pabėgęs iš Lietuvos ir Jankaus pavarde gyvenęs JAV-se". Laikraščiai paskelbė Jankausko adresą — Grandst, Brooklyne ir ta proga, siekdami įtaigoti savo skaitytojus, nurodė, kad "Balfas" esąs glaudžiai susijęs su Amerikos valdžios organais ir Vatikanu... Teismas nutaręs L. Jankauską (Jankų) teisti už akių. (E)

LIETUVAITĖS LAISKAS IŠ SIBIRO

K. G. Urnežis, Los Angeles, Cal., miesto gyventojas, gavo laišką iš savo gimnaitės, okupacinės sovietų valdžios išsiųstos į Sibirą. Laiškas nepaprastai įdomus. Urnežį patį laiškas labai sujudino. Jis norėtų, kad ir kiti lietuviai patirtų, kaip rusai kankina Sibirian išsiųstus mūsų tautiečius, todėl ir atsiuntė laišką, kad galėtume paskelbti. Štai Sibirian išsiųstos lietuvaitės laiškas:

Sveikas, Dėduk!
Pirmiausia dėkoju už laišką, kurio aš nežmoniška laukiau ir kurį gavau vakar, t. y. 1964 m. sausio 31 d. Nutariau būtinai parašyti šiandien, nes, jei neparašai iš karto, tai paskui nepajunti, kad jau prabėgo kelios savaitės. Tikrai, Dėduk, mūsų likimai labai panašūs, labai mažai tesiskiria. Kurioje plotmėje aš gimiau — nežinau, bet žinau, kad 1930 m. gegužio 24 d., o Jūsų gimimo diena, pasirodo, neseniai praėjo, tik gaila, kad nežinojau prieš tai. Tad nors pavėluotai sveikinū ir linkiu ilgiausių ilgiausių metų!

Šiandien mano laisva diena, bet išlėsti netenka, nes gyvenu viena ir turiu pati visa uo rūpintis, mat, mano vyrėlis ligoninėje. Išgulėjo visą praeitą mėnesį ir buvo paleistas, nes emė jaustis geriau, bet namuose vėl staigiai susirgo ir dabar vėl ligoninėje, atrodo, kad teks ilgiau pagulėti. Jis jau seniai serga liga, kurią čia pas mus vadiną "radikulistu", atrodo, kad tai būtų reumatizmas. Čia daug žmonių turi tą ligą: ja susergama po peršalimo, o čia žiemos labai šaltos, pavyzdžiui šiemet jau dvi savaites laikosi 55 laipsnių šaltis (t. y. 55 laipsnių Celsijaus žemiau nulio; pagal Farenheitą tai yra lygiai 67 laipsniai žemiau nulio. Red.).

Vasarą pas mus per 2 mėnesius nebūna nakties, ir tada šviesu, kaip dieną; rudenį ir pavasarį maždaug taip, kaip Lietuvoje; vasaros šiltos, bet trumpos. Lėdas išplaukia iš upių gegužės pabaigoje, o rugsėjo pradžioje vėl viskas pasidengia sniegu. Per tokį trumpą vasarą niekas nespėja užaugti, tik bulvės, ir tai ne kasmet. Žemės ūkiu kaip ir nėra, nes aplink neišbrendama tundra.

Maisto produktai mus aprūpina kiti rajonai, todėl pas mus viskas kainuoja brangiau. Pieno 1 litras kainuoja 36 kapeikas, duonos 1 kg — 20 kapeikų, sviesto 1 kg — 3.90 rublio, mėsos 1 kg — 2.80 rublio; pravažiavimas autobusu — 6 kapeikos; už kambarį — 3 rubliai per

mėnesį, už elektrą — 4-5 rubliai. Aš per 8 valandų darbo dieną uždirbu 1.80 rublio. Į darbą einu pėsčia, nueinu per 10 minučių; mano vyrui į darbą kiek toliau, tai jis kartais nuvažiuoja autobusu, bet dažniausiai taip pat pėsčias eina.

Mielas Dėduk, ir man atrodo, kad mes dar turėtume pasimatyti; nors tai ne nuo mūsų priklausoma, bet, gal, kada nors įvyks.

Mūsų kasyklų darbininkams buvo duota kelionlapių į Amerikos kurortus, bet ar kas važiuo — nežinau. Už šitokių kelionlapių reikėjo sumokėti 1,000 rublių, ir mėnesį laiko galėjai praleisti Amerikoje. Žinoma, ne visi turi tiek pinigų ir ne kiekvienas gali gauti leidimą. Čia daug yra tokių, kurie tik laukia momento, kada galės išmairuoti savo tėvynę į svetimą padangę.

Mielas, dar kartą dėkoju už fotografijas, jos man sukelia daug gražių prisiminimų, ypač dabar, kai esu likusi visai viena toje šiaurės platybėje. Tik labai atspirau, kad šį kartą aš savo nuotraukų atsiųsti negaliu, nes kurias turėjau — palikau Lietuvoje, o naujų tuo tarpu nepadarėme. Sekančiame laiške pasistengsiu atsiųsti, būtinai!

Prisipažįstu, labai laukiu laiško iš Jūsų, dažnai skaičiuoju, kiek dar liko dienų iki vėl galėsiu pamatyti Jūsų ranka išmargintą laišką, paskaityti tuos taip brangius, man rašytus žodžius, vėl mintimis grįžti į praeitį, prisiminti susitikimus ir labiausiai mane paveikusį hūdą išsiskyrimą. Apie tai ir dabar sunku pagalvoti, pasirodo, kad mes visai teisingai vienas kitą supratome.

Mielas Dėduk, klausiu, ko atsiųsti... Jei aš galėčiau Jums už viską atlyginti, tai kai ko paprašyčiau, bet juk aš dabar žinau, kad niekad negalėsiu atsimokėti už tai, ką Jūs jau atsiuntėte... Be to taip negražiaai padarė ta moteris, kuri Jūs išnaudojo mano vardu, kad net nesmagu tai prisiminti. Kad aš galėčiau Jums ką nors atsiųsti! Parašykite, Dėduk, ko pas jus nėra.

Tad šitokios pas mane naujienos, gyvenu viena, nuobodžiauju, nusibodo man ta šiaurė, bet ką padarysi, dar reikia pagyventi. Vakare buvau ligoninėje, aplankiau savo ligonį, o jis nervuotas, piktas, kaip laukinis, rodo, kad dėl mano kaltės jis serga. Jei visi ligoniai tokie, tai

Audros padariniai. — Išvartyti elektros stulpai rodo jėgą, kuria tornadas nusiabė Texaso valstybėj Houstoną ir aplinkines sritis.

su jais reikia didelės kantrybės.

Brangus Dėduk, gal aš įkyriau savo laiškais, bet tikėkite man, tikrai taip malonu nors laiškais su Jumis pasikalbėti, tik, žinoma, ne viską aš galiu papasakoti, nes, jei parašyčiau viską apie save, tai laiškas Jūsų tikrai nepasiektų.

Ak, mano mielas, Jūs neįsivaizduojate, kaip aš Jūsų pasiilgau ir kaip norėčiau susitikti nors ir trumpam laikui! Jei kas leistų, aš Jus būtinai aplankyčiau. Nors bijau skristi lėktuvais, bet... rizikuočiau būtinai...

Gaila, kad serga Jūsų žmonelė, dabar aš suprantu, kaip atrodo, kai namuose ligonis. Jai geriausių linkėjimų iš manęs.

Tad, mielas Dėduk, šį kartą teks atsisveikinti ir vėl laukti, laukti. Nors mintimis aš visada kartu su Jumis. Lik sveikas, brangus Dėduk, parašyk greit, laukiu. Būčiuoju karštai. Jūsų niekad nepamiršianti Ona.

UTENOS KLUBO VEIKLA

Klubo susirinkimas įvyko kovo 10 d. Susirinkimą atidarė vicepirmininkė Mrs. Sulca, nes pirmininkas P. Ozalas buvo išvažiuavęs į Floridą, kur vasario mėnesį buvo ir nutarimų raštininkė V. Juška, kuri šitame susirinkime jau dalyvavo, nes buvo grįžusi iš Floridos.

Į klubą įstojo naujas narys — Mr. A. Radziukynas.

Kovo 1 d. Dirktio svetainėje įvyko klubo žaidimų pobūvis. Komisija, susidedanti iš Mrs. B. Žemgulienės, Mrs. Sulca ir Mrs. M. Masiulienės pranešė, kad pobūvis gerai pavyko: viską apmokėjus dar liko apie \$80.00 gryno pelno. Komisija taip pat padėjo draugams už suneštas davyanas.

Po susirinkimo klubo nariai draugiškai pasivaišino ir skirstėsi namo gerai nusiteikę.

Kitas klubo susirinkimas įvyks balandžio 14 d.

Korespondentė V. Juška

KOMUNISTŲ

ISRADYBINGUMAS

Nikita pasigyrė jį vizituojančiam Danijos ministeriui pirmininkui Jens Otto Krag, kad sovietų mokslininkai išradę sietelinį albuminą, kuriuo jis tikisi išmaitinti badaujančius galvijus kolchozuose. Be to Chruščiovas pasigyrė, kad sovietų albuminas esąs geresnis už amerikiečių.

Negana to, komunistiniu albuminu būsią galima šerti ir raguočius ir kiaules, tuo tarpu kai amerikiečių albuminu tik karves. Bėtrūksta sovietų mokslininkams išrasti sintetinius raguočius ir kiaules, kurių nereikia šerti.

Šiek tiek apie Floridą

Turėjau didelį malonumą aplankyti tą pagarsėjusią Floridą ir pasisvečiuoti ten ilgiau, kaip 6 savaites.

Marytė Jackobs, Bernice Garroluk ir aš, susitarusios ten nuvažiuoti, apleidome Chicago sausio 15 d., o sausio 17 d. pasiekėme Floridą. Pirmiausia apsisistojome pas buvusį chiecgietį R. Gužą, Fort McCoy, kuris mus priėmė labai maloniai ir aprodė mums gražiausias tos apylinkės vietas, būtent: Dayton Beach, Silver Springs. Jis taip pat nuvežė mus į Tampa, St. Petersburg ir kitur. Tampoje mes dalyvavome Lietuvių klubo parengime, kur suėjome daug pažįstamų, kaip tai: Vilius, Poniškus, Pocius ir kitus buvusius chiecgiečius.

Iš ten mes važiuovome į Miami. Buvome sustoję ir pas Benikačius, Fort Lauderdale. Benikačiai mus labai gražiai priėmė, ir mes jiems nuširdžiai dėkojame! Pabuvę pas juos keletą dienų, nuvažiuovome į pačią Miami.

Miami lietuviai turi dvi labai gražias svetaines, iš kurių viena priklauso ALP, kita — LSK klubui. Teko dalyvauti abiejų klubų banketuose. Gerai praleidome juose laiką, vaišindamiesi skaniais valgiais ir kalbėdamiesi su senais pažįstamais, buvusiais chiecgiečiais. Teko būti Miami Beach vakare. Nepaprastai gražūs vaizdai: gražūs pastatai, gražūs medžiai, žaliuojančios palmės, elektros šviesos.

Iš viso Floridoje teko matyti daug gražių vietų. Bet man nepatiko, kad kai kur yra daug nusususių medžių, o taip pat medžių, kurių šakos driekiasi baltais pūkais. Įdomu, kad Floridoje nematyti policijos. Mačiau tik 2 policininkus: vieną Miami, kitą — St. Petersburg, o Chicagoje kokių 5 mylių tarpe sutinki jų bent 10. Mes dar sykį dėkojame ponui R. Gužui ir kitiems floridiečiams, taip gražiai mus priėmusiems!

Iš Miami patraukėme atgal į Chicago per Kentucky, Tennessee ir Alabamos valstijas. Matėme daug aukštų kalnų, gražių vaizdų. Iš viso kelionė buvo labai smagi, o ir vairuoti buvo nesunku, nes pasikeisdavome. Kovo 1 d. jau grįžome į savo namus Chicagoje.

V. Juška

GERBIAMAS NAUJIENŲ PRIETELI, PAAUKODAMAS NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDUI ATLIKSI DIDELI IR GARBINGA DARBA. KIEKVIENA DIDELE AR MAZA AUKA BUS TINKAMAI ĮVERTINTA.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

DEMOKRATIJA AR DIKTATŪRA

LAISVOJI TRIBONA

Jungtinių Amerikos Valstijų ir Kanados Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos jau kelintą kartą pateikia spaudai straipsnius, ir memorandumą, adresuotą vykekupui Vincentui Brizgiui žadamos statyti ar jau ir statomos Washingtono koplyčios klausimu — ar Vilniaus Aušros Vartų ar šiluvieškės madonos paveiklo kopiją iškabinoti? Vienas ir kitas paveikslas yra istoriškai pasižymėję: Aušros Vartų madona švedai Vilnių okupavę tariamai sužalojo veidą, o šiluvieškė tariai padėjusi jėzuitams išnaikinti protestantizmo "ereziją" žemaičių žemėje.

Pro Vilniaus Aušros Vartų koplyčią praeinant kiekvienas praeivis, nepaisant kokios tikybos, turėdavo nusimauti kepurę; pro šiluvieškę einant tokios prievartos nebuvo, kadangi — gillame žemaitijos užkampyje mažai kas tepraeidavo ir ji pati laikui bėgant buvo beužmirštama.

Kaip sovietų rusų okupuotoje Lietuvoje komunistų baužiavę einantieji lietuviai, taip laisvajame pasaulyje gyvenantieji ir katalikai ir nekatalikai savo mintimis ir meile yra susieti su Lietuvos sostine ir visų lietuvių šventuoju miestu Vilniumi. Tai vaizdžiai parodo VKLS Centro Valdybos ir skyrių atsisaukimas į visuomenę. Argi tam atsisaukimui lemia likti garsu tyrumose?.. Iš vyskupo Brizgio laikysenos tačiau atrodo, lyg Vilnius ir šiluva priklausytų vyskupo Brizgio asmeninei nuosavybei? Argi Washingtono iš lietuvių visuomenės aukų statomoji koplyčia priklauso vien tik dvasiškajai? Vyskupas V. Brizgys nerado reikalo net lietuvių visuomenės atstovų priimti ir tuo reikalu išsiaiškinti!

Kitas vėl klausimas kyla, todėl kiti lietuviai laikraščiai, "NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONES: DARBINIAI, KAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

ypač tie kunigų ir vienuolių leidžiamieji, nieko VKLS-gos iškelto Vilniaus klausimu nepasisako? Bent jau marijonų "Draugui" tokiais religiniais reikalais turėtų būti arčiau pareigos pasisakyti. Kadangi "Draugo" dvasiškoji cenzūra nepraleidžia rašinių tokių aktualiu reikalu, argi čia nėra suokalbio lietuvių visuomenei nuslėpti kažkur ten aukštojoje katalikų bažnyčios hierarchijos puoselėjimo plano ar galbūt jau įvykusio fakto, kad Vilniaus Aušros Vartai būtų pavadinti Matka Boska Ostrobramska, o lietuviams paliekama tenkintis šiluva?

Laisvajame pasaulyje vienintelis dienraštis "Naujienos" duoda galimybę visokių pažiūrų ir konfesijų žmonėms pasisakyti visuomeniniais reikalais ir ginti lietuvių teises pavergtoje Lietuvoje ir išseivijoje.

Bet kurgi dingo karingieji Bendruomenės valdybų valdytojai, Alto reformuotojai ir lietuvių vybės reikalų atstovautojai? Kur Los Angeles popieriniai rezoliucininkai? Kai atrodo, lyg dvasininkai dėl Vilniaus Aušros Vartų tyledami kapituliuoja, tai ir karingiausieji tarpusavy karriautojai, lyg žvirbliai prieš lenkišką erelį sulindo į virbus!

Garbė VKLS-gos ryžtingam žygiui ir Naujienų dienraščiui už neįstamą Lietuvos ir lietuvių tautos reikalų gynimą. Visų lietuvių šventa pareiga yra remti Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos žygių ir nepraleisti, kad Amerikos sostinėje Lietuvos sostinės vardas būtų perstatytas kaip lenkiškas dalykas.

Buv. LKKSavanoris B. J.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICULIS.

Pavasariui ateinant
Laikas svarstyti
Jūsų nuosavybės klausimus

Cia jums pagalbą gali ateiti

STANDARD FEDERAL SAVINGS

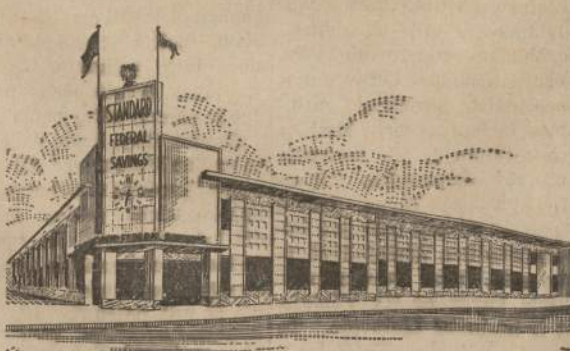
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

- JAU NĖRA PER ANKSTI pradėti darytis dėl jums tinkamo namo ar planuoti taisydamą jūsų turimo namo.
 - Paskolos namams įsigyti gali būti duodamos iki 90% nuo namo vertės išsimokėtinai iki 30 metų.
 - Paskolos duodamos iš žemiausio galimo procento.
- MORGINĖS PASKOLOS jums laisvai leidžia:
- Papildomai skolintis bet kuriems jūsų svarbiems reikalams, skolos sumą vėl pakeliant iki originalės jūsų pirmo morgičiaus sumos.
 - Daryti papildomus mokėjimus pirmyn.
- NAMAMS TAISYTI paskolos gali būti duodamos iki 5 metų išsimokėjimui ir be jokių jums papildomų skolinimosi išlaidų.

Teiraukitės asmeniškai arba telefonu Virginia 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH,
Valdybos Pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH Jr.,
Prezidentas

DARBO VALANDOS:
Pirmad. 9 iki 8 val. vak.
Antradi. 9 iki 4 val. vak.
Trečiadien. — nedirbama.
Ketvirtad. 9 iki 8 val. vak.
Penktad. 9 iki 4 val. vak.
Šeštad. 9 iki 12 val.

CHARTERED AND SUPERVISED BY U. S. GOVERNMENT.

4192 ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILLINOIS Virginia 7-1141

NAUJIENOMS REIKIA NAUJŲ MAŠINŲ

Iki šio meto NAUJIENOS neprasė pagalbos. Per 50 metų jos leido dienraštį, besiverdamas vien tikta iš gaunamos prenumeratos, skelbimų, spaudos darbų ir patarnavimų uždirbtais pinigais. Niekad didelių atsargų neturėjome, bet per 50 metų dienraštį spausdinome ir tebespausdiname.

Galėtume ir toliau taip verstis, bet jaučiame, kad mus užgula naujieji laikai. Visa pasaulio pramonė turi persitvarkyti, prisitaikyti prie naujesnių, geresnių ir kai kuriais atvejais net pigesnių gamybos procesų. Pilno pramonė statosi naujas krosnis, geležinkeliai taisosi naujus lokomotorus, spausdinimo pramonėje taip pat padaryta didelė pažanga. Daugelis didesniųjų dienraščių įsigijo naujas mašinas.

NAUJIENOMS taip pat reikia naujų mašinų. Vieną kitą spaudos darbų mašiną ir mes esame įsigiję, bet didžioji mašina yra ta pati, kurią nusipirkome prieš 50 metų.

Modernios spaustuvės mašinos brangios. Jeigu pirma galėjai nusipirkti mašiną už kelis šimtus ar kelis tūkstančius dolerių, tai šiandien naujoms mašinoms reikia išleisti dešimtis tūkstančių dolerių.

NAUJIENAS įsteigė Amerikon atvažiuavę lietuviai, kurie jautė, kad reikalingas teisingas ir tikslus informacijos šaltinis. Jas rėmė platūs Amerikos lietuvių sluoksniai. Per 50 metų NAUJIENOS tarnavo Amerikos lietuvių visuomenei ir kovojo už Lietuvos laisvę. Todėl dabar ir kreipiamės į visuomenę.

Minėdami 50 metų sukaktį, norime sudaryti reikalingas sumas pinigų, kad galėtume atnaujinti spaustuvės mašinas ir galėtume leisti dienraštį dar kitą pusimtį metų. Mums reikia naujo preso, reikia mašinų foto reprodukcijoms ir kitiems spaudos darbams. Esame įsteigę NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDĄ ir prašome visų mūsų draugų ir rėmėjų pagalbos. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDAS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois NAUJIENŲ BENDROVĖ

TAS LAISVĖS NEVERTAS, KAS NEGINA JOS

Juozo Miklovo kalba, pasakytą Vasario 16 d. Lietuvos minėjime Baltimorėje

Brangūs Amerikos lietuviai! Nepriklausomos Lietuvos atstatymo 46 metų sukaktį švenčia šiandien susirūpinusi ir išblaškyta lietuvių tauta, Lietuvos piliečiai ir Lietuvos bičiuliai. 1918 m. vasario 16 dienos Akto tauta paskelbė pasauliui savo laisvės teisę ir valstybinį suverenumą. 1918-20-aisiais Nepriklausomybės kovų metais Lietuva išlaikė sunkių kovų egzaminą. To laisvės egzaminą neišlaikė kitos istorinės Lietuvos sritys, kaip Gudija ir Ukraina, kurių tautos, nors ir būdamos gausesnės, nebuvo taip susiklausiusios ir ryžtingos. Todėl susiklausymas ir darbo ryžtas Lietuvos laisvei atgauti teledi mus ir šiandienai!

Lietuvai, tai žaliai rūtai, išdygusiai ant didelio kelio, tebuvo lemta laisvė tarp tik 22 metų. Tie metai, švystelėję šviesiu žaibu, dar iki šiolie tebegriaužia lietuvišku perkūnu. Nors Lietuvos žmonės šiandien pavertę svetimi, Lietuva tebe gyva savo de jure stoviu. Lietuva dar vis kovojanti ir kovoję atinaujanti. Tikėti, kad Maskvos kolonialistinės pastangos ir toliau daugumoje neis niekai, leidžia ir vakardienos kraujuotas partizaninis karas ir šios dienos tyli tautos rezistencija. Laidu dėl rytojaus tarnauja ir tai, kad Lietuvos naujoji karta savo didžiulėje daugumoje yra ištikima tautinėm ir valstybinėm aspiracijom, yra kartu su tauta.

Mes šiandien lenkiame galvas prieš visus pasišventusius tautai žmones, nešiusius jai atgimimą ir laisvę. Jų visų amžinam atminimui Vasario 16 karta didžiais atsiekimais visose valstybinio gyvenimo srityse įrodė, kad lietuviai kaip tauta ir valstybė yra subrendę laisvei. Šiais negandų metais mes turime jausti tautinę atsakomybę ir nepakrikti. Ne šiandien ieškoti užmokesčio už savo darbą Lietuvai, nelūskime per daug dėl tariamo nedėkingumo, nepulkim į nevilį. Tik ateities karta laisvoje tautoje pilnai supras ir įvertins pasišventimą. Daugelis emigracijoje vargstančių politikų, diplomatų, kunigų, kultūros ir mokslo darbuotojų — rašytojų, poetų, istorikų, mokytojų, muziejų ir archyvų steigėjai ir globėjai, šalpos darbuotojai ir aukotojai susilauks tautos pilno įvertinimo ir žymiai didesnio, negu kad nūdien tikimasi.

Su skausmu širdyje apmąstome šiandien Lietuvos kančių kelius nuo 1940 sovietų okupacijos metų iki dabar. Kalėjimai, Sibiras, deginimo krosnyš ir vėl Sibiras ir sunkios partizaninės kovos pasišventimas... Tylos minute gerbiame kritusius karžygius ir visus piliečius, kurie iki galo liko ištikimi Lietuvai. Jei ne gyvybės kaina, tai darbu tebinie įrodyta ir mūsų ištikimybė Lietuvai!

"Civilizuotasis" naciš žmones sušaudydavo ar užtroškindavo dujų kameroje; Kremliaus komunistams parankesnė ilga tautos ir žmogaus kankinimo mirtis. Jeigu pasmerktųjų tūkstan-

čiams būtų buvę leista pasirinkti mirtis dujų kameroje ar speigotundroje, ką jie būtų pasirinkę? Ir ar Lietuva turėtų būti dėkinga kuriam iš savo priešų už pavelijimą tik tiek pasirinkti? Jeigu naciai būtų turėję Sibirą su jo sniegynais, tai ir jiems nebūtų reikėję statyti žmonių deginimo krosnis, kad pėdsakus sunaikintų. Sovietai iš savo tremtinių — kalinių Sibire išreikšdavo patvirtinimą popieriuje, kad aukos pačios "savu noru" vykusios į tremtį. Chruščioviniai rusai šiandien nori ne tik iš paskiro kalinio, bet ir iš visos įkalintos tautos išgauti tą bausį "dėkingumą".

Jeigu sugretinsime caristinės Rusijos ir komunistinės Sovietų Sąjungos imperializmą Lietuvos atžvilgiu, matysime dar žiauresnės Rusijos tironijos tęstinumą. Komunistai rusai nebeužtenka išplėsti maldaknygės iš besimeldžiančios rankos, jis siekia, kad žmogus iš viso nesimelstų, ir kad jis iš viso lietuviškai neprotautų. Ir Lietuva yra atskirta nuo laisvojo pasaulio dviguba geležine uždanga. Tegu šiandien ir nėra masinės lietuvių tremties į Sibirą, bet kas garantuos, kad jos nebus rytoj? Sovietai neperstoja rėkį apie tariamą klestinčią Lietuvą, o jos vaikams neužtenka darbo ir pragyvenimo gimtame krašte. Už gautą stipendiją mokslo metais jie siunčiami atidirbti į tolimą Kazachstaną. Tam pačiam nutautinimo ir Lietuvos nusilpninimo tikslui sulaukomi Rusijoje kariuomenę atitarnavę lietuviai. Rekrūtų laikai tebe egzistuoja sovietinėje imperijoje!

Lietuvos mieste lietuviui apsigyventi yra labai sunku. Ne vienas buvusių tremtinių, sugrįžę Lietuvon ir negaudami darbo, iš nevilties pasuka atgal į Sibirą. O Lietuvos miestuose rusų skaičius rekordiniai auga. Vilniuje jau rusų arti 40%, Klaipėdoje, kaip niekad, virš 50%, daug jų šiauliuose, Kaune ir kitur. Lietuvos kaimas, tas lietuviškas sargas, nuteriotas, nuskurdintas. Tik narsiųjų partizanų dėka, pasibijodami jų, į apytuštį Lietuvos kaimą nepatraukė rusų kolonistų voros. Rusai nesaugiai jaučiasi šiandien ir Lietuvos miestuose, manydami, kad momentui atėjus lietuviai vėl sukils, kaip sukilo prieš šimtą metų, 1863 m., kaip subruzd 1905 m., kaip išsikovojo laisvę 1918-20 metais, sukilo prieš okupantą 1941 m., kaip atkakliai kovojo 1944-53 partizaninių kovų metais.

Šio amžiaus viduryje slavizmo banga pasistūmėjo toli į vakarus. Rusais kolonizuota sena lietuviška prūsų žemė Mažojoje Lietuvoje. Slavai per baltų galvas vykdė savo "Drang nach Western", veržiasi prie jūros, planingai atskirdami Mažojoje Lietuvoje ir Klaipėdos krašte savo mase lietuvius nuo jųros ir nuo Vakarų. Per šimtmečius išlikę Mažojoje Lietuvoje lietuviški vietovardžiai beatodairiai pakeičiami ten keistai rusiškai

skambančiais. Kolonistų vaikams kalama "tiesa" mokyklose, kad ta rusų užgrobtą žemę nuo amžių buvusi slavų žemė. Ir kas gali ginčyti, kad visa tai yra ne sovietinis rusiškas kolonializmas?!

Sunkus vaizdas ir Lietuvos Rytuose. Pagal 1920 m. taikos sutartį su vad. leninine Rusija, Lietuvos teritorijos Vilniaus krašte pusė atimta ir atiduota Baltarusijai. Gardino, Lydos, Ašmenos kraštai baigiamas slavinti. Šioje teritorijoje veikia tik kelios lietuviškos mokyklos. Lenkų okupacijos laikais aukštųjų tautinių sąmoningumu pasižymėjusios lietuviškos Gervėčių, Rodūnės ir kitos vietovės tarytum apmirė. Geriausi lietuviai, darbuščiausio ūkininkai iš ten buvo išvežti į Sibirą, o likusieji suterorizuoti.

Ne ką geresnė padėtis ir Vilniaus administracijoje esančioje Vilnijos dalyje. Daugumas mokyklų ten lenkiškos ir rusiškos. Kai rusų kalbai mokykloje skiriamas ypatingas dėmesys, į lietuvių kalbos mokymą žiūrima pro pirštus. Net kur pusė apylinkės kaimų yra lietuviški, veikia paprastai lenkiškos mokykla. Daugelis vietovių, kadaise turėjusių lietuviškas mokyklas, iki šiandien jų neturi (ypatingai Baltarusijos pusėje). Per mokyklą, bažnyčią ir rusiškus kolchozus Vilniaus kraštą toliau nutautinamas. Tik Vilnių, amžiną Lietuvos sostinę, dar galima laikyti šviečiančiu žiburiu temstančiuose Lietuvos Rytuose.

Kalbant apie ekonominį Lietuvos pavergimą, reikia matyti ne tik ekonominį Lietuvos išsilgimą, bet ir tendenciją visą Lietuvos ūkį pristišti prie Rusijos ekonominio vežimo. Tam patarnauti turi ir atvedamos iš Ukrainos degamos dujos, ir statoma prie Vievio šiluminė elektrinė, dirbsianti dujų kuru. Tam tarnauja ir Lietuvos pramonės specializacija, kad patenkintų Rusijos rinką. Ypatingą pavojų Lietuvos rusinimui sudaro perkrautas pramoninis Lietuvos vystymas, ypač vystymas tų pramonės šakų, kurios reikalauja daug darbo jėgos. Po Sibiro tremties metų, kaip jau minėta, iš Lietuvos toliau išsiunčiama tūkstančiai jaunų jėgų į Kazachstaną, kai tuo tarpu fabriškai užpildomi rusais atviečiai. Tai ypatingai pavojinga pasidare Latvijai, niekaip nebeįpajėgiantis išsiversti su savo žmoniškais. Lietuvoj tai labiausiai žymu laisvų, statybinių medžiagų, mašinų pramonėje, o taip pat geležinkelių valdyboje ir sovechozuose. Pavyzdžiui, Naujosios Akmenės cemento fabrike, tuo pačiu ir visame mieste, apie pusę žmonių rusai. Iš Lietuvos šiaurės labai ištuštėjusių kaimų nemažą žmonių skaičių pavilioja dar ir kaimyninė Latvija, nes jos kolchozai žmonėms duoda didesnius atlyginimus.

Sovietai neišpasakytai giriasi tariamai gausiomis statybomis Lietuvoje, bet žmonės kritiškai įvertina jų propagandą. Būtų tačiau netiesia tvirtinti, kad statybų inžinieriai ir architektai nesidžiaugtų savuoju kūriniu, kad žmogus nesidžiaugtų gavęs naują butą, ar, nors tik kambarį. Bet lietuvis ten nelinkęs toms statyboms priduoti kokią tai išskirtiną sovietinės sistemos laimėjimą. Viena, netinka tas pats lyginimo matas šiandien su laikais buvusiais prieš 23, prieš 46 ar ir šimtą metų, kaip sovietai kad, be skirtumo, daro. Ne tas technikos amžius, ne tie turi būti ir statybų tempai. O dėl sovietinių statybų kokybės tai jau tikrai dalykai blogi. Be to, niekas neturi pagundos tvirtinti, kad per tuos 23 metus Lietuvai esant nepriklausomai, statybos Lietuvoje būtų buvusios mažesnės. Anaipolt, Vakarų Europos ekonominė pažanga tvirtina kaip tik atvirkščiai. Pavergtos Lietuvos metų grandinė savo skai-

Fotografu išmislas. — Jis padėjo ant apsnigusio suolo batus ir kepurę Fort Wayne, Ind., parke, primindamas "bumams", kad gulėti parkuose dar pavojinga, nors pagal kalendorių pavasaris jau prasidėjo.

čiumi susilygino su laisvos Lietuvos metais. Lietuvos žmonių pragyvenimo lygis smarkiai kritko. Sovietai iš viso pastatė mažiau, negu pastatė nepriklausoma Lietuva. O jei jų kreditui pridėsimė išgriautus, išteriotus kaimus, tai bus sunku nusakyti, ar jie daugiau pastatė ar išgriovė. Viskas: pramonė, prekyba, transportas, žemės ūkis, miškai, net pats žmogus tapo sovietinės rusų valdžios nuosavybe. Todėl, pagrobus visus Lietuvos resursus, nepastatyti ko nors būtų daugiau nei keista. Žmonės gyvena dideliame nepriekilyje, todėl nesidžiaugia ta santvarka ir neperdeda jos laimėjimų.

Todėl tegu nė vienas nesiduoda suvedžiojamas sovietine propaganda, kuri nepaliauja tvirtinti, kad sovietinių (komunistų) statybų užmojis ir žmonių gerbuvio augimas pakerta lietuvių tautos laisvės siekimą. Tuo patikėti gali žmonės arba labai jau pavargę ir nusiminę, arba iš viso nesuprantą laisvės esmės. Vadovaujantį vaidmenį turės intelektualiai stipriausieji ir praktikinėje visuomeninėje-valstybinėje veikloje gabiausi žmonės.

Keičiasi tik kovos metodai, bet pats laisvės tikslas pasilieka. Neprimesime tautai kelio į laisvę; tauta pati kelią susiras. Emigracija turi tendencijos žvelgti daugiau į praeitį, kai tuo tarpu besiginčiantis tautai svarbesni ateities horizontai. Kaip negerbtume Lietuvos savanorius! Kaip nevertintume 1941 m. sukilimą! Kaip nebūtume dėkingi už partizanų aukas! — turime žinoti vieną: ateities laisvės kovos nebus praeities kovų kelio pilnas atkartojimas. Isto-

rija nemėgsta pakartojimų. Gal ateities pakilimas į kovą bus sintezė praeities pavyzdžių, o gal, ir tikriausiai, visai skirtingos struktūros kova.

Kokią būsimo laisvos Lietuvos viziją įsivaizduoja Lietuvos žmonės ir atskirai imant, Lietuvai jaunoji kartą? Nelengva, o ir neatsargu tai nusakyti; tik kontūrai tos vizijos ryškesni.

Nepriklausoma Lietuva nuo Klaipėdos (gal ir Karaliaučiaus) iki Molodčno; nuo Dauguvos iki Gardino ir Naugarduko. Valstybinė santvarka — demokratinė respublika. Ekonominė krašto struktūra — naujo tipo, labiau valstybinė — bendruomeninė. Žemės pilnoje dirbančio valstiečio nuosavybėje. Kiekvienam užtvirtinta tėvynės ir tėviškės teisė. Šalies visuomeninėje-politinėje veikloje pirmenybė duodama nacionaliniam ir ekonominiam pradui. Tradicinės partijos nebeturės lemiamos įtakos; tuo labiau nė viena jų neužims privilegijuotos padėties. Vadovaujantį vaidmenį turės intelektualiai stipriausieji ir praktikinėje visuomeninėje-valstybinėje veikloje gabiausi žmonės.

Be abejo, ši vizija nėra ir nebus statinė. Slinks metai, sąlygos keisis, kontūrai kitės, todėl ir ginčytis dėl jų šiandien neverta. Laikas tautai išskels naujas problemas. O ir sovietinės vergijos palikimas ilgiems metams slėgs tautą, atgavusią laisvę. Kai kurios problemos jau šiandien ryškios, ir visu pirma žemės reformos klausimas. Lietuvos valstiečiai ir šiandien tebe garbina dvidešimtųjų metų žemės reformos pravedėjus. Tai buvo iš tiesų pati pažangiausia reforma tuometiniame pasaulyje. Tada buvo opus žemės klausimas jos norintiesiems. Dabar bus opesnis klausimas dėl norinčiųjų ir galinčių tą žemę dirbti. Valstiečių-ūkininkų klasė nusilpninta. Kolchozinė-baudžiavinė santvarka daugelį nuo žemės atgraso, o mokslo ir technikos

neutralumas žaibiniuose įvykiuose priešui labai naudingas, dažnai ir lemiamas. Ne duonos Sovietijoje trūkumas stebina, bet kad ji superkama už aukšą iš baimės prieš alkaną liaudį, o gal ir ruošiamasi būsiam susidūrimui su Raudonąja Kinija. Bus reikiamu moraliniu smūgiu Vakarų pirkliams, jeigu Raudonoji Kinija pirmoji pakels antisovietinio kolonializmo šūki. Parama kviečiamas yra parama kolchozinei-baudžiavinei santvarkai ir baudžiavininkas Vakarams už tai niekada nedovanos. Kolchozinę krizę Sovietuose neužilgo turi sekti dar didesnė ir griausminga pramonės krizė su visa sovietinio ūkio katastrofa. Sovietų Rusijos pavergtosios tautos tada tars savąjį žodį. Visa tai mus verčia budėti, ruostis ir laukti. Nusivylimas ir apatija atmetini.

(Bus daugiau)

Naciai ir komunistai

Tas pats dalykas, tik kitokia spalva

Frankfurte vykstančiame 22 gestapininkų Auschwitzo karcelo žmonių žudikų ir 1 išverstakstūrio teisme liūdydamas nacių rasistinės politikos žinovas Dr. Martin Broszat (Brozaitis?) pareiškė, kad nacių ir sovietų kacetai (koncentracijos stovyklos) turėjo daug daugiau bendrų dalykų, nei vien masinius žmonių maršus.

Tų kacetų bosai norėjo iš mirties ir darbo vergų stovyklų pasidaryti pinigų, pasakė Dr. Broszat. "Yra glausdus panašumas tarp vokiečių ir sovietų lagerių, kurie 1930-40 metais nebesitenkino vien laikyti žmones spgliuotų vielų aptvaruose. Tie lageriai pasidarė svarbūs ekonomiskai".

Apie nacių ir komunistų dvasinę giminybę Dr. Broszat pasakė: "... turėdami žmones kalėjimuose, jie (naciai ir komunistai) staiga pamatė, kad iš tų žmonių jie gali turėti pelno. Tai yra visų diktatūrų sąvybė".

Komunistų spaudos reporteriai tai girdėdami pradėjo teismo salėje murtėti.

Lietuviai taigpi perka ir parduoda ir progos suzino tikrai per NAUJIENAS

4 1/2%	5%
current dividend	on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDĄ MOKAM UZ VISAS TAUPYMO SASKAITAS	
4 metų investment bonus saskaitom mokam 4 1/2% dividendą kas pusmetį ir ekstra 1/2% per metus mokam pabaigoj 4 metų.	
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION	
4071 ARCHER AVENUE	CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.	

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

INVEST IN UNIVEST

CURRENT Dividend Rate

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: HAymarket 1-3070

*** Universal Investment Share Account**

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

Subscription Rates:
in Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose
metams \$18.00
pusei metų \$9.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$18.00
pusei metų \$9.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Užsieniui
metams \$18.00
pusei metų \$9.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadienis — iki 12 val.

Nikita Chruščiov - "antras Hitleris"

Prancūzų parlamento delegacija, atslankanti Pekinge, Mao Tse-tung pasakė, kad Nikita Chruščiov — tai "antras Hitleris" ir susilauks toki pat galo.

Reikia pabrėžti, kad Kinijos komunistų vadas atsišiepė apie Sovietų Rusijos bosą draugiškame pašnekehėje ne su komunistų partijos žmonėmis, o su Prancūzijos parlamento nariais, kurių dauguma buvo "buržuazinių" partijų atstovai. Tai reiškia, kad Mao neslepia savo nuomonės apie Kremliaus diktatorių.

Bet Nikitos nuomonė apie Kinijos komunistų vadovybę nėra geresnė. Maskvos nuomonė apie Pekingo valdovus išdėstė aštrioje kalboje rusų partijos prezidento narys Michail Suslov, kuris pasakė ją centro komitete.

Tačiau Chruščiovas nesitenkina vien žodiniams puolimais prieš Mao ir Ko. Jisai veda ekonominį karą prieš kinus, o prieš naujus metus jisai pradėjo siųsti Raudonosios armijos sustiprinimus į Kinijos pasienį ir, kaip praneša iš Washingtono, siuntė tenai vis daugiau raudonarmiečių per visą žiemą.

Militarinio požiūriu Sovietų Rusija neabejotinai yra daug galingesnė už Kiniją. Mao Tse-tung vengs ginkluoto konflikto su Maskva. Bet jisai siekia sudaryti ideologinį sovietų komunizmo pagrindą, stengdamasis pakreipti savo pusę įvairių šalių komunistų partijas.

Šiuo laiku eina atkaklios varžytinės tarp Maskvos ir Peipingo dėl komunistinių partijų kontrolės pasaulyje. Rytų Europos komunistų vadai susirinks kovo 30 dieną Budapešte, ir manoma, kad Chruščiovas, kuris tenai dalyvaus, lieps jiems priimti pasmerkimo rezoliuciją prieš kinus. Po to jisai, gal būt, šauks viso pasaulio komunistų kongresą su tikslu "ekskomunikuoti" Peipingo partiją ir jos pritarėjus.

Aišku, kad einama prie galutinio ideologinio skilimo tarp Maskvos ir Peipingo, po kurio seks gal ir politinis skilimas — diplomatinis santykių nutraukimas ir t. t.

Einant šitai kovai tarp Maskvos ir Peipingo, darosi drąsesni komunistų vadai satelituose. Chruščiovui reikalinga jų parama prieš Kiniją, todėl jisai nebegali juos stumdyti, kaip kad buvo daroma seniau. Jie kalba ir veikia drąsiau. Stiprėja "tautinis komunizmas" Maskvos pavergtoje šalyje — ir viena gražią dieną tie tautiniai komunistai gali atsukti nugarą Maskvai. Jie visi neapkenčia maskolii. Jie atsimes nuo Maskvos, jei Chruščiovą ištikis didesnė bėda — viduje arba tarptautinėje politikoje.

Visiems yra žinoma, kad skaudū krizė kamuoja so-

viety žemės ūkį. Bet daug pavojingesnė komunistų režimui bus sovietų pramonės krizė. Su maištaujančiais ūkininkais lengvai apsidirba policija. Bet ką valdžia darytu, jei prieš ją sukiltų fabriky darbininkai, kurių skaitlingos masės gyvena miestuose ir pramonės centruose?

Mao pranašavimas, kad Chruščiovas susilauks tokio pat galo, kaip Hitleris, gali išsipildyti.

APŽVALGA

Gindami popiežių, nušnekėjo

Labai karštų ginčų vakarų šalyse sukėlė drama "Pavadootojas" (Deputy), kurią parašė Rolf Hochhuth. Ją dabar rodo daugelyje teatrų Europoje ir Amerikoje. Publika be galo susidomėjo.

Hochhuth'o dramoje yra vaizduojamas popiežius Pijus XII, kuris Hitlerio viešpatavimo metais viešai nekėlė balso prieš žydų persekiojimus ir masinius žudymus. Vieni tą veiklą giria už tai, kad jisai atskleidė "tiesą"; kiti jį aistringai smerkia, kaip piklį "šmeižtą".

Vatikanas pripažino, jog popiežius Pijus XII iš tikro nekėlė balso prieš žydų žudynes, bet Vatikanas aiškina, kad popiežius tylėjo, bijodamas žydams pakenkti; nes, jeigu jisai būtų viešai užprotstavęs, tai Hitleris būtų ant keršto dar žiauriau žydus persekiojęs.

Tenka pastebėti, kad tai silpnokas argumentas. Kai popiežius tylėjo, tai ir daugelis vyskupų ir kunigų bei katalikų pasauliečių nedrįso priešintis Hitlerio žiauriam politikai. Antra vertus, katalikų bažnyčios galvos tylėjimas nesumažino Hitlerio gėgsterių dūkimų; tolyn jie darėsi vis žiauresni ir žiauresni.

Reikia pasakyti, kad popiežius Pijų gina ne tik katalikai, bet ir kai kurie įtakingi žydų ir protestantų vadai. Iš kitos pusės, tą Hochhuth'o dramą giria daugelis katalikų ir kitų tikybų žmonių. Vienoje ir antroje pusėje matome rimtų ir įtakingų žmonių įvairiausių šitinkimui. Netiesa, kad tą "šmeižtą" prieš popiežių už sugalvojo "komunistai" arba jų bendrakeleiviai, kaip pasiskubino "išaiškinti" kai kurie asmenys.

Tylėjo ir kiti

Pijaus XII teisintojai sako: Tiesa, popiežius tylėjo, bet kodėl užspuolama tik ant jo? Kodėl ignoruojama faktas, kad tylėjo ir protestantų vadai? Kodėl nėra kritikuojamos galingų tautų valdžios,

kurios taip pat tylėjo? Popiežius, sako jie, militarinės jėgos neturi, tuo tarpu kai didelių valstybių vyriausybės galėjo ne vien žodžiu Hitlerį pasmerkti, bet ir pastatyti jėgą prieš jį; bet apie žydų persekiojimus bei žudymus jis viešai nekalbėjo. Tai kodėl gi dabar yra puolamas dėl tylėjimo Romos Katalikų bažnyčios galva?

Šalia šito antrojo Pijaus XII gynėjų argumentu yra naudojamas dar ir trečias.

Šito antro Pijaus XII gynėjų argumentu yra naudojamas dar ir trečias.

Dramos "Pavadootojas" kritikai sako, kad tie priekaištai mirusiam popiežiui tapo išskelti ne laiku. Pijaus XII įpėdinis Jonas XXIII siekė suvienyti visus krikščionis ir ištiesė draugiškumo ranką net ir "bedievams" komunistams. Jisai pasiūlė ekumeniniam Vatikanu konsiliumui atvesti tradicinę dogmą krikščionių, kad žydų tauta esanti kalta dėl Kristaus nužudymo. Dabartinis popiežius Paulius VI šitą Jono pradėtą visų žmonių sutaukinimo politiką tęsia.

Tad kam gi dabar, kaip tik šiuo laiku, daromi skaudūs moraliniai priekaištai popiežiui Pijui, kuris, kas ką bekalbėtų, vis dėlto buvo aukščios kultūros žmogus, aristokratas ne tik iš kilmės, bet ir savo dvasioje? Kam dabar stengiamasi jį pažeminti?

Nukrypimai ir demagogija

Karštesnieji šitos teisintojų srovės atstovai eina ir į ofensyvą. Pavyzdžiui, viename lietuvių katalikų laikraštyje išvedžiojama taip:

Jei katalikų bažnyčia šiaandien yra kaltinama dėl jos anuometinio vado elgesio prieš 30 metų, tai tuomet "kollektivinę atsakomybę" reikėtų taikyti ir kitoms grupėms. Tuomet iškilis klausimas, "ar žydų tauta tikrai atsakinga už savo tautiečio Markso filosofiją, davusią pagrindus bolševizmui, ar ji tikrai atsakin-

ga už tuos savo tautiečius, kurie buvo bolševikų pionieriai? Ar ji atsakinga už tuos šnipus, kurie išdavė Amerikos paslaptis?..."

Na, čia tai jau visai nušnekėta.

Visų pirma, Karlas Marksas nebuvo nei žydų tautos veikėjas, nei jos narys. Kai jisai buvo 5 metų amžiaus vaikas, jo tėvas su visa šeima apsikrikštijo ir priėmė protestantų - evangelikų tikybą, ir nei Karolis Marksas, nei jo tėvai niekad į žydų bendruomenę nesugrįžo.

Jeigu jo kilmė yra žydiška, tai juk ir Jėzus, jo motina Marija ir Juozapas buvo žydai; ir visi apaštalai buvo žydai. Bet jie buvo žydai patriotai, kovojusieji už Dovydo karalystės atstatymą, o Karolis Marksas laikė save vokiečiu, bet ne žydų tautos atstovu.

Antra, yra melas, kad Markso filosofija "padėjo pagrindus bolševizmui". Kaip tik priešingai. Bolševizmo tėvas Leninas atmetė Markso filosofijos ir teorijos pagrindus, kai jisai pagrobė valdžią ir sumanė ekonomiskai, kultūriškai ir politiskai atsilikusioje Rusijoje steigti "socializmą". Tik, apgaudinėdamas Vakarų Europos darbininkus, Leninas dangstėsi "marksizmo" skraiste.

Zmonės, kurie bando Markso "žydiškumą" apginti Pijaus XII reputaciją, atlieka jam ir katalikų bažnyčiai "meškos patarnavimą". Jie sukelia įspūdį, kad popiežiaus gynėjai neturi rimtų argumentų ir nesiskaito su tiesa.

Baudžia mokytojų mušėjus

Motery teismo teisėjas Sidney Jones nutiesė Mrs. Defane Pamon, 52 m., iš 7636 Champlain Ave., sąlyginiai. Kaip ilgam, žadėjo pasakyti balandžio 29 d. Vasario 13 dieną Mrs. Pamon duktė Charlene, 13 metų, gavo iš aritmetikos pažymį 95, o tikėjosi gauti 100, ir susijaudinusi išbėgo namo. Greit po to į mokyklą (Cornell elementarinė mokykla, 7540 Drexel Ave.) atėjo motina, duktė Charlene ir kita duktė Barbara, 26 metų, ir žentas Robert Smith, Chiengos policininkas. Mrs. Pamon iš mokyklos klases kambario išsiėmė mokytoją Gollis Smith ir koridorių, pradėjo jam kumščiais pilti į veidą ir krūtine, ir duktė Barbara prišoko motinai dar padėti.

Per pirmąsias kovo 20 dienu Chicago mokyklose įvyko 16 mokytojų apkilimų, daugiausiai iš pačių mokinių pusės.

Lynda Bird Johnson, prezidentės vyresnioji duktė, ašvenė 20-ą gimtadieni.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ DEMONSTRACIJA PRIE SOVIETŲ RUSIJOS AMBASADOS

Laiškas iš Sao Paulo, Brazilija

Brazilijos lietuviai ir šiemet parodė Brazilijai, Pietų Amerikai ir pasauliui, kad maskoliai tebeturi smurtu ir prieš visus tarptautinius įstatymus okupuotą Lietuvą, kad lietuviai laisvajame pasaulyje kėlė ir kels protestus prieš tą tarptautinį kriminalą, reikalaujant ir reikalaujant teisybės atstatymo ir Lietuvai laisvės grąžinimo, o iki tol rusų bolševikų imperialistams ir jų atstovams bent laisvajame pasaulyje ramybės neduos!

Tai ypač iškalbingai buvo pademonstruota šiemet per Vasario šešioliktos minėjimo iškilmes. Pirmiausia iš Sao Paulo į Rio de Janeiro buvo suorganizuota gerų 100 lietuvių išvyka — ekskursija, kuri, prisidėjus grupei lietuvių iš paties Rio de Janeiro miesto, išaugo į įspūdingą skaičių.

Vasario 14 dieną lygiai dvylikta valandą įvyko gausi lietuvių protesto eisena prie Sovietų ambasados. Daugumas moterų tautiniais rūbais apsirengę, atitinkamais, sovietų imperializmo ir kolonizmo bei Lietuvos okupaciją smerkiančiais plakatais nešini lietuviai išėjo didžioji miesto gatvėmis Sovietų ambasados kryptimi, vis didėjančio brazilų susidomėjimo lydimi. Gaila, kad pradėjo lyti, kas atbaidė svertimuosius, bet neatbaidė savųjų lietuvių demonstrantų. Demonstracija prie Sovietų atstovybės pilnai pavyko ir pasauliui dar sykį buvo parodyta, kad lietuviai niekad niekad nepasiduos maskolų vel pavergiami! Demonstracijos rezultate prie sovietų ambasados vartų paliko užkabintą keliolika įvairių bolševikams pasiskaityti, plakatų. Apie demonstra-

ciją plačiai rašė brazilų spauda. Sao Paulo mieste Lietuvos nepriklausomybės šventė buvo minima tą pačią vasario 16 dieną, pirmą pamaldomis lietuvių šv. Juozapo bažnyčioje Vila Zelinoje; popiet trečią valandą seselių Pranciškiečių gimnazijos salėje įvyko oficialioji ir meninė dalis. Minėjimą pradėjęs p. J. Bagdžius pakvietė Brazilijos Lietuvių Bendruomenės chorą sugiedoti Brazilijos himną, pasukui pakvietė Lietuvos konsulą p. A. Pališaitį pasakyti žodį, kuris padaręs trumpą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir naujos okupacijos laikotarpių apžvalgą, pabrėžė, kad turint galvoje labai nepastovią pasaulinę padėtį, panašią į gyvenimą veikiančio ugniakalnio papėdėje, galima visa ko laukti, o Lietuvos vadavimo fronte turime ypač būti viskam pasiruošę.

Po to dar pakalbėjo kun. Kavolis, kviesdamas lietuvių jaunimą daugiau domėtis laisvę ir Lietuvą liečiančios politikos klausimais ir reikalauti Lietuvai laisvo apsisprendimo teisės. Prelatas Ragažinskas kalbėjo apie sekantįsiais metais Sao Paulo mieste numatomą šaukti Trečiąjį Pietų Amerikos lietuvių kongresą.

Pasibaigus kalboms, prasidėjo meninė dalis, kurioje dalyvavo sekmadieninės mokyklos auklėtiniai su dainomis ir deklamacijomis. Toliaus, programą tęsė ateitininkai su tautiniais šokiais ir pagaliau Bendruomenės choras, V. Tatarinui vadovaujant, sudainavo keletą dainelių. Šiuo programa buvo ir baigta.

Minėjimas praėjo pakeltoje nuotaikoje ir baigtas Lietuvos himnu. A. P.

A. D. JOTEIKIS

Ir vėl 1863 metų sukilimas

3.

To laiko lietuvių veikėjų žinomos pavardės: brolių Juzumų, Ivinskio, Akelačio, Daukanto (Maskvoje studentai 1860-62 m. leido laikraštį — Kol aušra patekės rasa akis išės — ir daugelį kitų), nekaltai jau apie dar ankstyvesnį laikotarpį, XIX šimtmečio pradžią - Vysk. Juozas Arnulfas-Giedraitis, D. Poška, K. Zabita-Zabitauskas, Stanevičius, o Mažonoje Lietuvoje, 1818 L. G. Rėza jau išleido Donelaičio raštus ir 1825 m. savo liaudies dainų rinkinį ir eilę kitų — (plačiau L. Enc. Aušra, I tomas). Tad ar galima 1861 m. laikyti Bože co! Polskę lietuvių tautiniliu himnu religinėse demonstracijose ir apie tokį "patriotinį antspalvį" kalbėti? Tai buvo grynai lenkiškos demonstracijos, vadovaujamos sulenkėjusių kunigų ir lenkų — bet ne lietuvių reikalas! Ne visi kunigai tam lenkiškam reikalui pritarė. Iki šiaandien yra žinomas Pilviškiuose kunigas Oleka, kuris drandė lietuvius valstiečius sukiliame dalyvauti; šimonyse — vietos klebonas atsakė be vyskupo įsakymo sukviesti parapijiečius ir perskaityti sukilėlių vyriausybės atsiskaitimą (L. E. pusl. 156, XXIX); buvo ir daugiau tokių kunigų, bet apie juos nekalbama, arba kalbama nepalankiai — lenkų šalininkų lūpomis (m. pbr. A. D. J.).

"GINKLUOTAS SUKILIMAS"

Kun. dr. J. Vaišnora rašo, kad "ginkluoto sukilimo iniciatoriumi ir vadu (Lenkijoje ir Lietuvoje A. D. J.) buvo Voluinės lenkas — Zigmantas Sierakovskis (Sierakowski), rusų armijos štabo pulkininkas, kuris Petrapijlyje buvo suorganizavęs slapta revoliucinį būrelį iš Lietuvos ir Lenkijos karininkų ir studentų, ruošdamas juos būsimam sukilimui" (J. Laisvę, pusl. 7). Nėra jokių žinių, kad Sierakovskio slapta būrelį būtų buvęs nors vienas lietuvis (kalbas lietuviškai). Ginkluotas sukilimas (pagal kun. J. V.) buvo pradėtas 1863 m. sausio mėn. 22 d. Rząd Narodowy, Varšuvoje paskelbtu manifestu. Lietuvoje — jau 1862 m. rugpjūčio mėnesį buvo sudarytas sukilimui vadovauti Revoliucinis Komitetas, kuriu vadovavo K. Kalinauskas (Kalinoski) ir kuris turėjo su Varšuva nesutarimų. Todėl 1863.II.7. buvo išrinktas iš lenkų dvarininkų Giedroje, Gieysztor, Jeleski, Lappe, Oskierka ir grafo Starziski — komitetas Lietuvoje sukilimui vadovauti, kuris perėmė iš Kalinausko komiteto visą turtą (Kalinoski pasidavė šiam komitetui) ir pats buvo išsiųstas į Gardino vaivadiją vadovauti ten sukilimui (L. E. pusl. 152). Toliau kun. dr. rašo: "Kai 1863 m. kovo mėn. į Lietuvą atvyko iš Petrapijly Sierakovskis su 50 karininkų ir studentų, jis ėmė jungti atskirai veikusias grupes į kariškus būrius, pada-

rintus į batalijonus ir plutonus. Taip sudarė 9 batalijonus — apie 2.500 žmonių". (J. Laisvę, pusl. 9). Nors vengiant mūšio (taukiant ginklą iš užsienio (sic!) prisidėjimo rusų kariuomenės prie sukilėlių) Anykščių rajone rusai sumušė Sieraševskio kariuomenę ir jį patį suėmė, drange su 36 vadais, paėmė į nelaisvę ir, nugalėję į Vilnių, pakorė, šis sukilėlių pralaimėjimas nulėmė tolimesnę sukilimo eiga Lietuvoje" (ibidem). Kun. Makveičiaus būrys, apie 1000 žmonių, ilgiau varginęs rusus, "paskutinėse kautynėse su rusais 1863 m. XII.15 d. ties Vilkių buvo paimtas ir nelaisvę ir ty pat metų gruodžio 28 dieną Kaune pakartas. Kitos paskiros grupės arba pačios išsikirstė, arba juos sunaikino rusų kariuomenė. "Zymesnieji sukilimo dalyviai buvo pakarti arba sušaudyti, tarp jų kunigai: Gargas, Noreika, Račkauskas, Viltartas, Pėza, Savickis, neskaitant pasauliečių (ibidem).

Muravjovas atvyko į Vilnių 1863 metų gegužės mėn. 14 dieną ir pakeitė generalgubernatorių Nazimovą, kuris rusų valdžios nuomone buvo per švelnus prasiėdusiam sukilimui likviduoti. Muravjovas (kaip jis pats pareiškė) turėjo uždavinį išnaikinti lenkų įtaką Lietuvoje. Jo veiklos rezultatas, po sukilimo likvidavimo paduoda tokius: Buvo konfiskuotų dvarų ir išdalytų rusams — Vilniaus gubernijoje 40, Kauno 74; dvasiškųjų nuostaliu buvo tokie: "Dvasiškijos, kurių Muravjovas

skaitė pagrindine sukilimo kaltininke, nušaudymui vien Zemačių Vyskupijoje sušaudyta ir pakarta 8 kunigai (Vilniaus Vyskupijos 3 Seinų I, Lenkijoje viso 5). Į Sibirą iš Lietuvos ištrėta 365 kunigai, kalėjimuose sėdėjo 1089, pabėgo į užsienį 17. Vienuolių nuo sukilimo nukentėjo 118: Zemačių Vyskupijoje 17, Vilniaus Vysk. 138; vienuolių uždaryta 65. Kiek smarkiai nukentėjo Lietuvos dvasiškija, matyti iš palyginimo su Lenkija, kur ištrėta kunigų buvo 355. Kalėjimuose sėdėjo 692, o Rusijos vyskupijoje (Mohilevo, Minsko) į Sibirą išlūsta tik 42 kunigai. Muravjovas buvo įsitikinęs, kad valstiečiai yra mažiau kalti dėl sukilimo — jie buvę tik ponų ir kunigų suvedžioti. Todėl Muravjovas, kardamas ir tremdamas sukilimo kaltininkus, pasirodė kaip valstiečių globėjas ir geradaris. Jis patankiai pakreipė baudžiovos panaikinimo eigą ir ją paksatino valstiečių naudai (J. Laisvę, pusl. 11). Iš tikrųjų, kai skaitai šitas didžiules Lietuvoje aukas, patygius su Lenkijos aukomis, tikintis ilikimo atpildą pagrįstai gali pasakyti, kad tai yra atpildas Lietuvos kunigams ir sulenkėjusiems dvarininkams, už lietuvių valstiečių išdavimą — įtraukimą jų į kovas už lenkišką reikalą, už nusikreipimą nuo tautos kamieno, tautos didžiumos!..

Muravjovas — noroms ar nenoroms — valstiečiams padėjo, jis pagreittino trukdomą dvarininkų (ir sulenkėjusių kuni-

gy palaikomą) baudžiovos panaikinimą. Kai tik buvo Lietuvoje sužinota, kad Rusijoje — Peterburge — ruošiamas baudžiovos panaikinimas ir projektuojama atleisti baudžianinkus su jų dirbama žeme, tai iš Lietuvos teritorijos — Kauno, Vilniaus ir Gardino gubernijų jau 1858 m. važlavo į Peterburgą dvarininkų delegacija prašyti, kad baudžiovą panaikintų, bet baudžianinkus atleisti be žemės!.. (žiur. K. Oleka, 1963 m. Lenkmečio minėjimas. Naujienos, 1963. III. 16 d. Platonov, Istorija, Praga, 1924 m.).

O kai 1861 m. vasario mėn. 19 d. Rusijos caras Aleksandras II (1855 — 1881) paskelbė baudžiovos panaikinimo manifestą su teise valstiečiams per 49 metus išsipirkti žemę, ir per du metus baudžianinkai turėjo būti paleisti, sudarant su jais atleidimo sutartis, tai Lietuvos dvarininkai visokiais būdais to manifesto vykdymą trukdė. Lietuvos istorija (Sapoka) tuo reikalu šitaip rašo: "Tačiau praėjo paskirtas laikas (2 metu), o tokių sutarčių teatsirado vos tikrai keletas. Dvarininkai, be to, nenorėjo atiduoti valstiečiams geresnės žemės ir stengėsi juos perkelti į praslesnes sodybas. Daugelis dvarininkų jau iš anksto išvarė valstiečius iš geresnių sodybų ir paliko juos be žemės... (Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Naujienas

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS... DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS...

M. WUNDER Geografija

Ponas ministeris norėjo apžiūrėti garsiąją nervų kliniką. Bent dešimt gydytojų lydėjo...

Atsiūsta paminėti

Vytautas Alantas. 9 DRAMOS VEIKALAI: Buhalterijos klaidos. Aukštadvaris. Ragučio Šaltinėlis...

Knyga apie pilietybę

Amerikos Taryba Tautų Tarnybai, užsiimanti emigracijos ir naturalizacijos problemomis...

Knyga "Kaip pasidaryti Piliiečiu", parašyta anglų kalba, suteikia informaciją apie eilę dalykų...

Knyga "Kaip pasidaryti JAV Piliiečiu" 1922 m. pirmą kartą išspausdinta...

Knyga "kaip pasidaryti JAV Piliiečiu" 1922 m. pirmą kartą išspausdinta, pasidarė standartinis šios srities veikalas...

Atsiūsta paminėti

Vytautas Alantas. 9 DRAMOS VEIKALAI: Buhalterijos klaidos. Aukštadvaris. Ragučio Šaltinėlis...

Knyga apie pilietybę

Amerikos Taryba Tautų Tarnybai, užsiimanti emigracijos ir naturalizacijos problemomis...

Knyga "Kaip pasidaryti Piliiečiu", parašyta anglų kalba, suteikia informaciją apie eilę dalykų...

Knyga "Kaip pasidaryti JAV Piliiečiu" 1922 m. pirmą kartą išspausdinta...

Knyga "kaip pasidaryti JAV Piliiečiu" 1922 m. pirmą kartą išspausdinta, pasidarė standartinis šios srities veikalas...

jis tave iškvos iki panagių, ką apie tą žodį, charakterį ar vardą gali daugiau pasakyti. Dabar aišku, kaip novelės, pjesės ir dramos rašomas: autorius yra amžinas studentas...

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYCIA GELES VISOMS PROGOMS... GELININKAS (PUTRAMENTAS)...

LOVEIKIS KVIETKININKAS Gėlės Vestuvams, Bankietams ir Pagrabams...

AUKOKITE NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDUI PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

John F. Eudeikis Laidotuvių Direktorius

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA 4605-07 So. HERMITAGE AVENUE Tel.: YArds 7-1741 — 1742

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71st STREET Tel.: GRovehill 6-2345-6

Laidotuvių Direktoriai MAŽEIKI & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicanos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

DR. C. K. BOBELIS INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA

PR 6-1795 arba 312-695-0533 425 N. LIBERTY ST. R. 25 ELGIN, ILL. Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET Ofisas: HEEmlock 4-5849 Rezid.: HEEmlock 4-2324

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Akušerija ir moterų ligos 4157 ARCHER AVENUE OFISO VALANDOS:

DR. BR. GAIZIŪNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p.

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 WEST 63rd STREET OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Aldona A. Juška AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadieniais ir seštadieniais.

DR. A. KAVALIŪNAS VIDAUŠ IR KRAUJO LIGOS

2300 W. 51st STREET Ofisas: PROspect 6-1795 Rezid.: TRIangle 3-0281

DR. A. MACIŪNAS CHIRURGAS

2858 W. 63rd STREET Val.: pirmad. ir ketvirtad. 14 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

DR. J. MEŠKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUŠ LIGŲ SPEC. 2454 WEST 71st STREET Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštad. nuo 9:00-2:00 p. p.

DR. VYT. TAURAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, s.p.c. MOTERŲ LIGOS Ofisas: 2652 WEST 59th STREET Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577

DR. V. P. TUMASONIS CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET Ofiso telefon.: HEEmlock 4-2123 Rezid. telefon.: Gibson 8-6195

P. ŠILEIKIS, O. P. ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI DR. G. SERNER

LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas Tel.: YArds 7-1829

Dr. Ant. Rudokas, Opt. 4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381

PERKRAUSTYMAI MOVING

MOVING Apraustas perkraustymas iš įsivirio atstumu.

GRADINSKAS SPALVOTA TV

SOPHIE BARCUS RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

DR. L. SEIBUTIS INKSTŲ, PŪSLĖS IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA

MOVING APPRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI

JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Halsted ir 35-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Halsted ir 35-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Halsted ir 35-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Halsted ir 35-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Halsted ir 35-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Halsted ir 35-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Halsted ir 35-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Halsted ir 35-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Halsted ir 35-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

A. + A. ALBINUI LEVICKUI mirus, gilią užuojautą reiškia jo žmonai Stasei Levickienei ir jos dukterims

Nuliūdęs draugas JONAS TAMULIS ir jo šeima

JULIJA VESPENDER Gyv. 1916 So. 49 Ct.

Mirė 1964 m. kovo 20 d., 6:45 val. vakaro, sulaukusi senatvės. Gimusi Lietuvoje, Telsių mieste.

Palikė nuliūdę: 2 dukters: Helen Vespender, Genevieve Brazys, žentas Mathew; anūka: Dan ir Matthew Brazis; Eugene, Peter ir Josephine Vespender ir daugelis kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Visi a. a. Julijos Vespender giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Penkerių Metų Mirties Sukaktis JOSEPH K. MATUCK

4743 Baring Ave., East Chicago, Indiana Mirė 1959 m. kovo 23 dieną, 3:30 val. vakaro, sulaukęs 71 metų amžiaus.

Palaidotas 1959 m. kovo 28 dieną Lietuvių Tautinėse kapinėse. Paliko nuliūdę: žmona Kazimiera, pagal tėvus Kairis, dukterė Irma, žentas Bert Bubliss, 3 anūka: Linda, Joseph ir Paul.

ALICE STEPHENS

vadovaujamas Choras šių metų balandžio 26 dieną dainuos 50 metų sukaktiniame "Naujienu" koncerte Lietuvių Auditorijoje. Kviečiame visus Chicago lietuvius rezervuoti tos dienos popietę šiai skambiai lietuviškų dainų šventei.

prevent forest fires!

PILDAU TAKSUS, VEDU BIZNIO KNYGAS, KAZYS BUKAUSKAS, 4917 W. 14 St., Cicero, Ill. OL 6-1123

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS, Call: Frank Zapolis, 3208 1/2 W. 95th St. GR 6-4339

LEO'S SINCLAIR SERVICE, Leonas Frankus, Sav. Stabdžiai, sankabos, transmisijos, 5759 So. Western Ave., Tel. PR 8-9533

SIUNTINIAI I LIETUVĄ, ir kitus kraštus, P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

Siuntinių išsiuntimas, ir pigus siuntinius medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6-8 ms vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50.

SIUNTINIUS I LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA, Licenzijuota lietuvių imenė, registruota U.S. Departmente of Justice ir paskelbta U.S. Departmente of Commerce

COSMOS PARCEL EXPRESS, MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE, 3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kity siuntiniam tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius patikrinkite mūsų kainas.

WORLD PARCEL SERVICE CO., 2715 WEST 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629, TEL. 471-1424

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Sanitary Distrikas nori atgauti \$37,500,000

Chicago Sanitarinio distrikto advokatai sako, kad yra planuojama byla prieš 7 elektros kontraktorius, reikalaujant \$37,500,000 nuostolių atlyginimo už tariamą konspiraciją.

Byla, kuri bus pradėta U. S. distrikto teisme, reikalauja grąžinti per 15 metų permokėtus \$12,500,000. Konspiracija esą nusitęsusi nuo 1946 iki 1961 metų; per tą laiką skundžiamos elektros kompanijos padariusios su Sanitariniu distrikto biznio už \$25,000,000, susitarant su kai kuriais distrikto inžinieriais dėl joms palankių kainų ir nuolaidų.

Du federaliniai grand jury medžiagą bylai tyrinėję per 22 mėnesius.

Karą su skurdu Chicagoj pradės su demonstracija

"Karą su skurdu" Chicagoj prasidės demonstracijomis ir mitingais ateinančių šeštadienį, balandžio 4 dieną, praneša to "karo" žygio vyr. vadas Jay Miller. Jį organizuoja American Friends Service komitetas ir 25 kitokios civilinių teisių, taikos, religijų ir darbo organizacijos.

Viena grupė organizuos prie 46 ir Ellis gatvių kampo, kita prie Wilson ir Broadway Ave. kampo, ir abidvi trauks į Congress Plaza, kur nuo 2 val. popiet prasidės mitingas.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

ČIKAGOS LIETUVIŲ OPERA kviečia visus dalyvauti "Toscos" operos spektakliuose, kurie įvyksta balandžio 19 d. 3 val. p. p., balandžio 25 d. 8 val. vak. ir balandžio 26 d. 3 val. p. p. Studebaker teatre 410 So. Michigan Ave. — Bilietai gaunami "Marginiuose", 2511 W. 69th St. kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak., pirmad. ir ketvirtad. iki 8 val. vakaro, o sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 1 val. p. p. Bilietų kainos: \$7, \$6, \$5, \$4 ir \$3.

2511 W. 69th St. Chicago, Ill., 60629 (Sk.)

JUOZAS BACEVIČIUS pildom įvairias INCOME TAXŲ blankas, nereikalinga laukti, palikite žinias, blankos pristūnčiamas. Įstaiga veikia kasdien 9-9 val. vak. BELL REALTY, 6455 S. Kedzie — PR 8-2233.

NAUJIENU KONCERTO DAINININKĖS

Paveiksle matome Jubiliejinio Naujienu koncerto dainininkes. Iš kairės į dešinę viršuje: Genovaitė Mačytė ir Josephine Milleriūtė; apačioje: Jonė Bobinienė ir Genovaitė Peškienė. Jos kartu su kitomis Alice Stephens dainininkėmis balandžio 26 dieną Lietuvių Auditorijoje dainuos 50 metų sukakties koncerte. Kviečiame čikagiečius tą dieną pasiklausyti gražiai dainuojamų lietuviškų dainų.

Kodėl vyrai su žmonėmis vengia politinių kalbų?

Tą seną galvosūkį, rodos, bus išsprendusi moteris — Marjorie Holmes, panašių klausimų ekspertė, savo straipsnyje naujausiame AMA žurnale.

Kada vyras ir žmona pradeda mažai tarp savęs kalbėti, atrodo, tai yra pačios gamtos intencija, kuri nenori, kad lytys sutapatėtų, rašo autorė.

Pačioje pradžioje užtekdamo, kad vyras praneša į pasiūrę užmuštą ar kitaip sugautą žvėrį, jo pati išverda ar iškepa, ir tuomet tylėdamu abudu, valgo, tik retkarčiais vienas ar kitas ištardamu pasitenkinimo garsą — "Ugh!"

Vyro gyvulių gelmėse per tūkstančius šimtmečių yra giliai įsisėdusi pažiūra, kad moteris yra vergė. Net civilizacijai prasidėjus, dar ilgas šimtmečius vyras pasiliko pirmasis kalbėtojas. Dėlto, nie kiek nestebėtina, kad moters, sutraukiusios savo grandines, taip labai stengiasi (žodžiais), išlyginti prarastą laiką, o vyrai, matydami šitokią naują moterų išraiškos manifestaciją, ją lydi su nusistebėjimu ir nerimu.

Vietoj leistos su žmona į rimtas diskusijas, vyras beveik visada pakentėti jos pasiklausyti jos "perpildytos širdies išsiliejimų", pats jos nei kiek neskatindamas, ir prie pirmos progos pasitraukdamas į pašalį arba pro duris. Žmonos neturėtų savo vyrų už tai peikti, sako Miss Holmes. Tai nėra jų pačių kaltė, o yra jų prigimties kaltė! Dėlto, žmonos, nebegalėdamos žodžių burnoje išlaikyti, verčiau tepaima telefono ragelį ir teskambina savo kuriai draugei. Tos pačios lyties asmenys visada išsikalba atviriau ir nuoširdžiau, sako moterų kalbėjimo ekspertė.

JEI NENORI ATSILIKTI NŪO PASAULIO IVYKIŲ — SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEJKIA GERIAUSIAS. TEIŠTINGIAUSIAS ZINIAS

Kur gauti naujų Kennedy sidabrinių, Pranešama, kad nuo ateinančio ketvirtadienio naujosios John F. Kennedy vardo sidabrines pusdolerines bus keičiamos žmonėms, pravažiuojant Tri-State ir Northwest greitkelio apmokėjimo užtvara. Kolektoriai turės 18,000 pusdolerinių, kurių tikisi užtekti bent pustrėčios dienos, tai yra iki šeštadienio. Numizmatikai tvirtina, kad tokie pinigai, jei neleidžiami į apyvartą ir gerai išsilaikomi, vėliau pakils kainoje.

AUKOKITE PATYS IR PARAGINKITE KITUS AUKOTI NAUJIENU MAŠINŲ FONDU

BUILDERS AND CONTRACTORS

DAŽYMAS IR DEKORAVIMAS, iš lauko ir vidaus, sienų popieriavimas, sienų dekoravimas paveikslais (murals ir interior decorating).

A. ABALL ROOFING, Ikurta prieš 50 metų, STOGŲ DENGIMAS IR RINOS

MES TAIŠOM, DAŽOM RINAS, nu- tekamuosius vamzdžius ir ištepam smėliu vidų ilgnesiam naudojimui; naujos rinos išsamos iš nerūdijančio metalo, kurio nereikia dažyti. Ploščių ir iškeltų stogų taisymas, perdažymas, smalinimas ar naujai uždengimas. Kaminalai ir "smokestack" pertaisomi ir užtaisomi — "tuckpointed". Mes atliekam lauko dažymo, mūro užtaisymo — "tuckpointing" ir cemento darbus.

LA 1-6047 arba RO 2-8778, Dirbame žiemos metu.

HEATING CONTRACTORS, Įstatome šiltu oru pučiamus pečius, vandens boilerius ir oro vėsinčius. Vieninteliai iš lietuvių turime miesto leidimą dirbti naujose namuose. CICERO HEATING AND SHEET METAL CO., 2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill. Ofiso tel. 277-1442

HEATING CONTRACTOR, Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning'į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

Domas Žukauskas, HEATING & SHEET METAL, 4444 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-3447

Sekmadienis

Atėjus sekmadieniui, dažnas šio krašto žmogus, nežinodamas kuo stvertis: maldaknygės ar kirvio, eiti bažnyčion ar dažyti garažą, plauti mašiną ar knibinėti apie rožančių, skaičiuoti langelių kaimyno tvoroje ar boksuočius su boba...

Sekmadienis daugumai taip ilgas, kaip šlapia metai, tamsūs lyg turmas, pilnas dvasinės kančios, nerimo, sklindinas darbo dienos lūkesčio... Kartais, rodosi, jeigu rytoj nebus pirmadienis, jeigu penkta valanda ryto nesutrušlys frenetas, tai žmogus sukvailios, galva pusiau pliš, viduriai prakiurs, rusai užims Ameriką...

Dažnas, neparisdamas tokio sekmadienio, apsisukdamas valgo ir alų geria, valgo — geria ir vėl valgo ir vėl geria, kol nepaneša pilvo, keikiasi, galvoja net nusižudyti, jeigu rytoj prakranks laikrodį, nepamatys bosų, neužpūnčius kortos...

Smilkinuose tvaksi gyslos, riebios, gumbuotos, pilnos alaus, tarytum šliaukos. Pini-gu dekoruotoj užduotę, tarsi koku dangaus vieškeliu, eina ir eina bosai... Bosai... dalina dolerius... Ir jam, nelaimingam tremtiniui, duoda ir duoda... O šitas tik žeria ir žeria, žeria doleriuokus, žeria į kišenes, kojines, burną...

Bosai, visur bosai ir... lietuviai... Julius Sula.

LENGVI PASIKAITYMAI ŽIEMOS VAKARAIŠ, Kas atsiųs Naujienuoms vieną dolerį, tai gaus paštu 900 puslapių lengvų ir idomų pasikaitymų:

- 1. Vincas Krėvė-Mickevičius. Rašytojo 70 metų sukaktis — 187 pusl.
2. Emilė Zola, Darbas — 291 pusl.
3. James Allen, Iš širdies, St. Bižo vertimas — 53 pusl.
4. M. Konopnickos, Pagal įstatymus — 159 pusl.
5. Barbara Ubyrka — 118 pusl.
6. Jonas Vadiš, Okultiniai patyrimai — 143 pusl.

Pinigus prašome siųsti tokiu adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE, Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemais nuomūmiais mėnesiniais išimokėjimais.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS, JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas, 2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

- GERAS MŪRAS, 4 kamb., gazu šild., garažas, artima vieta, patogu. \$13,900.
MODERNUS 2 BUTŲ MŪRAS, Marquette Parke, radiant šild., garažas, žema kaina.
3 BUTŲ MEDINIS, gera vieta, \$150 nuomos, atskiri šildymai. \$13,500.
PONO REZIDENCIJA, Marquette Parke, dideliai šeimai, geriausi įrenginiai. Klauskite kainos.
NAUDOKITES NUMUSTA KAINA, aukštu stogu, šviesus mūras, arti 71st ir California, įrengta apačia, karpetai, garažas.
NAUJAS GRAZUS 1 1/2 aukšto mūras, arti Marquette Parko mokyklų, radiant šild., karpetai, geležinė tvora. \$30,500.

PRASŪME PAS MUS TEIRAUTIS DEL VISOKIŲ NAMŲ IR NEJUODAMO TURTO.

K. VALDIS REAL ESTATE, RE 7-7200 — 2458 W. 69th St. — RE 7-8534, SUSITARUS PILDOME INCOME TAXUS

- 1. KEPYKLA (bakery) su visais įrengimais, 2 namai ir tuščias skydas. \$7,000 dol.
3. TAVERNA, LIKERIŲ KRAUTUVĖ ir 2 aukštų mūrinis, 7,000 dol. bruto pajamų mėnesi. Kaina nužeminta iki 29,000 dol.
5. 5 BUTŲ MEDINIS, 240 dol. pajamų mėnesi. Mokesčiai tik 115 dol. Pilna kaina 26,500 dol.
6. 3 BUTŲ MŪRINIS, 4-5-2 1/2. 2 mašinos garažas. Svarūs tvarkingi butai. 24,500 dol.
9. 2 BUTŲ MŪRINIS, 6 ir 7 kamb., 2 karšto vandens boileriai. Pensininkas parduoda tik už 25,500 dol.

ŠATAS REALTY, 4936 WEST 15th STREET, Office: OL 6-2233, CICERO 50, ILLINOIS, Residence OL 2-8907

- 5 1/2 KAMB. MŪRINIS, 3 metų senumo, arti Marquette Parko, numazinta kaina. \$17,200.
2 AUKŠTŲ MŪRINIS, 7 metų senumo, po 5 1/2 kamb., platus skydas, karšto vand. šildymas, Marquette Parke, numazinta kaina. \$41,900.
5 1/2 KAMB., 3 MIEG. MŪRINIS, 9 metų senumo, gazo šildymas, arti 70th ir Kedzie. Tik \$19,500.

BUTŲ NUOMAVIMAI, INCOME TAX, DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ

BELL-REALETY, J. BACEVIČIUS, 6455 So. Kedzie Ave — PProspect 8-2233

DIDZIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNIŲ PASIRINKIMAS, APDRAUDA NOTARIJATAS, LEONAS REAL ESTATE, 2735 West 71st Street, WALbrook 5-6015

MŪRINIS 2 butų po 5 kamb., gazo pečiais šild., 23 ir Christiana, mažas įmokėjimas, geros pajamos. MŪRINIS 3 butai, 2 po 7 ir 4 kamb., centr. šild., garažas, 1 butą tuoj galioj.

SIMAITIS REALTY, INSURANCE, 2737 W. 43rd Street, Tel. CL 4-2390

CICERO — 3 BUTŲ, 5-4-4 kamb., mod. vonios, \$220 mėn. pajamų, arti 16th — 50th Ave., gyventojai patys šildė. \$20,900. SVOBODA, 6013 Cermak Rd., Cicero OL 2-6710 — BI 2-2162

MARQUETTE PARKE parduodamas geram stovyje 5 kamb. medinis būgavalov. \$16,500. 6806 S. ARTESIAN. RE 7-6739

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia, EXPERIENCED PART TIME SALES MAN, MUST WORK SOME SAT. & SUN.

WIEBOLDT'S, Apply personal Office 2nd floor, 63rd and Green.

REIKALINGAS BARTENDERIS — valytojas. VI 2-6105 skambinti po 2 val. p. p.

BUSINESS CHANCES, Biznio Progos, PARDUODAMA TAVERNA, gėrimai išsinešimui ir namas. 2437 W. 47th St.

RESTAURANT — Two women or couple to operate same — completely furnished with new equipment — must be experienced — living quarters attached. — Year round business in good resort area: Good gross income. Write: Fredrich's, McNaughton, Wisconsin.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

1913 W. ARMITAGE, 4x4, 1x5, 1x6, pajamų \$7,000, gazo šild., skydas 47x125, \$45,000. Savininkas — 966-9794

NEBRANGIAI AR SU MAŽU IMOKĖJIMU parduodamas ar renduojamas namas, 3566 So. Halsted St., Viršuje 6 kambarių butas, o apačioje taverna su visais įrengimais. Galite pamatyti susitarę su savininku. MOMENCE, ILLINOIS, Gridley 2-4164

MŪRINIS 4 BUTŲ NAMAS ir krautuvė 46-tos ir Honore apylinkėje. \$4,000 pajamų 1 metus. Parduodamas už \$27,000. — Tel.: LU 5-9243.